

Warszawa, dnia 2014 -02- 27

**GABINET
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

L.dz. Gbhp-...548..... /2014

„ZATWIERDZAM”

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

nadinsp. Marek DZIAŁOSZYŃSKI

ANALIZA

**STANU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY SŁUŻBY/ PRACY
W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH POLICJI
W ROKU 2013**

Warszawa 2014

Spis treści

1. Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy/służby/	5
1.1. Podstawy prawne	5
1.2. Usytuowanie komórki ds. BHP w strukturze organizacyjnej organu (jednostki)	6
1.3. Stan zatrudnienia w komórce ds. BHP w strukturze organizacyjnej organu (jednostki)	8
1.4. Kwalifikacje zawodowe funkcjonariuszy i pracowników ds. BHP organu (jednostki)	10
1.5. Ocena organizacji służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy i pracowników ds. BHP, zatrudnionych w jednostce lub jednostce obsługującej organ	12
2. Analiza wypadkowości	13
2.1. Ogólna liczba wypadków, w tym: śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych pracowników oraz śmiertelnych i zbiorowych funkcjonariuszy	13
2.2. Okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy, krótki opis wypadków śmiertelnych, charakterystyczne cechy wypadków ciężkich pracowników i zbiorowych pracowników/ funkcjonariuszy	17
2.3. Wnioski wynikające z badania przyczyn i okoliczności wypadków, a także kontrola realizacji tych wniosków	21
2.4. Wysokość wypłaconych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy (w służbie)	24
2.5. Liczba dni niezdolności do pracy z powodu wypadków przy pracy (w służbie)	26
3. Choroby zawodowe	29
3.1. Liczba stwierdzonych przypadków i rodzaj chorób pozostających w związku ze służbą/pracą	29
3.2. Liczba przypadków i rodzaj schorzeń, przy których wystąpiło podejrzenie chorób pozostających w związku ze służbą (pracą)	30
4. Narażenia zawodowe	30
4.1. Rodzaje czynników szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia występujących w jednostkach organizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem czynników, które pojawiły się w roku sprawozdawczym oraz tych, których występowanie wskazuje tendencje wzrostowe	30
4.2. Liczba osób zatrudnionych w warunkach występowania czynników szkodliwych lub uciążliwych	32
5. Profilaktyczna ochrona zdrowia	34
5.1. Stan realizacji badań profilaktycznych – wstępnych, kontrolnych i okresowych pracowników i funkcjonariuszy (liczba osób zobowiązanych do przeprowadzenia badań oraz liczba osób, które wykonały badania)	34
5.2. Najważniejsze przyczyny niewykonania badań profilaktycznych	35
5.3. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na badania profilaktyczne – wstępne, kontrolne i okresowe pracowników i funkcjonariuszy	35
5.4. Inne przedsięwzięcia podejmowane w zakresie medycyny pracy	36
5.5. Współpraca z inspektorem sanitarnym MSW	39
6. Ocena szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy	39
6.1. Liczba przeszkolonych osób, z wyszczególnieniem kadry kierowniczej, funkcjonariuszy i pracowników cywilnych	39
6.2. Szkolenie wstępne – czy wszyscy pracownicy i funkcjonariusze nowo przyjęci do pracy/służby w roku 2013 przeszli szkolenie wstępne z zakresu bhp – liczba osób objętych szkoleniem wstępnym i liczba nowo przyjętych osób	40
6.3. Szkolenie okresowe - czy wszyscy pracownicy i funkcjonariusze zobowiązani do odbycia szkolenia okresowego z zakresu bhp zostali objęci tym szkoleniem – liczba osób zobowiązanych do odbycia szkolenia w roku sprawozdawczym oraz liczba osób, które odbyły szkolenie	41

7. Ocena stanu wyposażenia i stosowania środków ochrony indywidualnej	42
7.1. Braki w zaopatrzeniu i przyczyny tego stanu	44
8. Kontrola i nadzór nad polityką BHP	44
8.1. Kontrola wewnętrzna w zakresie problematyki bhp, najistotniejsze nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli oraz podjęte działania naprawcze, w szczególności wobec zdarzeń powtarzalnych	44
8.2. Kontrole problematyki bhp przeprowadzane przez organy kontroli zewnętrznej (np. Państwową Inspekcję Pracy)	46
8.3. Główne problemy ujawnione przez te kontrole	47
8.4. Realizacja najważniejszych wniosków pokontrolnych	49
8.5. Nadzór i kontrola warunków pracy	49
9. Wnioski i propozycje	51
9.1. Ocena ryzyka oraz stan realizacji w odniesieniu do liczby osób	51
9.2. Wnioski wynikające z oceny ryzyka zawodowego	53
9.3. Przykłady podejmowanych przez pracodawców przedsięwzięć modernizacyjno – inwestycyjnych, służących poprawie stanu bezpieczeństwa i higieny pracy	54
9.4. Przewidziane do podjęcia kierunki działań w zakresie stanu poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy	55

Spis tabel

Tabela 1	Szczegółowe dane dotyczące usytuowania służby bhp w strukturze organizacyjnej jednostki.....	7
Tabela 2	Szczegółowe dane dotyczące stanu etatowego służby bhp w jednostkach organizacyjnych Policji	9
Tabela 3	Szczegółowe dane dotyczące kwalifikacji osób realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/pracy w jednostkach organizacyjnych Policji	11
Tabela 4	Szczegółowe dane dotyczące liczby wypadków z udziałem funkcjonariuszy Policji w latach 2012 - 2013	14
Tabela 5	Szczegółowe dane dotyczące liczby wypadków z udziałem pracowników Policji w latach 2012 - 2013	16
Tabela 6	Szczegółowe dane dotyczące wysokości wypłacanych odszkodowań z tytułu wypadków policjantów 2012 - 2013	25
Tabela 7	Szczegółowe dane dotyczące liczby dni niezdolności do służby z tytułu wypadków policjantów w latach 2012 - 2013	27
Tabela 8	Szczegółowe dane dotyczące liczby dni niezdolności do pracy z tytułu wypadków pracowników Policji w latach 2012 - 2013	28
Tabela 9	Szczegółowe dane w zakresie środków finansowych przeznaczonych na badania profilaktyczne i kontrolne funkcjonariuszy i pracowników Policji w roku 2013	36

Spis rysunków

Rysunek 1	Wypadki funkcjonariuszy Policji w latach 2009 - 2013 z podziałem na wypadki w służbie oraz w drodze do i ze służby	13
Rysunek 2	Liczba wypadków śmiertelnych funkcjonariuszy Policji w latach 2009 - 2013	15
Rysunek 3	Wypadki pracowników cywilnych Policji w latach 2009 - 2013 z podziałem na wypadki w pracy oraz w drodze do/z pracy	15
Rysunek 4	Wysokość wypłaconych odszkodowań powypadkowych dla funkcjonariuszy Policji w latach 2009 - 2013	24
Rysunek 5	Liczba dni niezdolności do służby w wyniku wypadków funkcjonariuszy Policji	26

Rysunek 6	Liczba dni niezdolności do pracy w wyniku wypadków pracowników Policji w latach 2009 - 2013 z podziałem na niezdolność spowodowaną wypadkiem w pracy oraz wypadkiem w drodze do i z pracy	28
Rysunek 7	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych u funkcjonariuszy i pracowników Policji w roku 2013	29
Rysunek 8	Służba/praca w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń	32
Rysunek 9	Służba/praca w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń	33
Rysunek 10	Służba/praca w warunkach występowania czynnika uciążliwego w latach 2012 - 2013	33
Rysunek 11	Liczba osób objętych szkoleniem w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w latach 2012 - 2013 z wyszczególnieniem kadry kierowniczej, funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Policji	40
Rysunek 12	Liczba osób objętych szkoleniem wstępnym w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy w latach 2009 - 2013	41
Rysunek 13	Liczba osób objętych szkoleniem okresowym w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy w latach 2009 - 2013	42

Spis załączników

Nr 1	Klasyfikacja wydarzeń, czynników i przyczyn powodujących urazy powypadkowe
Nr 2	Zestawienie wypadków śmiertelnych i zbiorowych policjantów oraz wypadków śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych pracowników Policji
Nr 3	Wydarzenia i czynniki powodujące wypadki policjantów w służbie/w drodze do i ze służby
Nr 3a	Przyczyny powodujące wypadki policjantów w służbie/w drodze do i ze służby
Nr 4	Zestawienie liczbowe policjantów korzystających ze zwolnienia lekarskiego spowodowanego wypadkiem
Nr 4a	Zestawienie liczbowe pracowników Policji korzystających ze zwolnienia lekarskiego spowodowanego wypadkiem
Nr 5	Choroby zawodowe i renty inwalidzkie policjantów i pracowników Policji
Nr 6	Służba/ praca w warunkach przekroczenia NDN
Nr 6a	Służba/ praca w warunkach przekroczenia NDS
Nr 6b	Realizacja badań profilaktycznych i kontrolnych pracowników i funkcjonariuszy Policji oraz koszty wydatkowane na ten cel
Nr 6c	Służba/ praca w warunkach narażenia na czynnik uciążliwy
Nr 7	Realizacja szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

1. Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny pracy/ służby.

Przedmiotowa analiza opracowana została na podstawie materiałów własnych oraz analiz stanu bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy przesłanych z komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie oraz szkół Policji.

1.1. Podstawy prawne.

Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny służby/pracy regulowana jest przez akty prawa powszechnie obowiązującego jak też uregulowania wewnętrzne, do których należy zaliczyć:

- art. 7 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. *o Policji*¹,
- art. 237¹¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. *Kodeks Pracy*²,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997r. *w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*³,
- zarządzenie nr 916 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 sierpnia 2004r. *w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby oraz organizacji służby BHP w Policji*⁴,
- w odniesieniu do Komendy Głównej Policji:
 - a) do 15 kwietnia 2013r. - zarządzenie nr 749 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 maja 2010r. *w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji*⁵,
 - b) od 16 kwietnia 2013r. - zarządzenie Nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013r. *w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji*⁶,
- w odniesieniu do pozostałych jednostek organizacyjnych Policji - regulaminy jednostek organizacyjnych Policji.

W roku sprawozdawczym zmianie uległo wspomniane wyżej zarządzenie nr 749 KGP z dnia 27 maja 2010r. dotyczące regulaminu Komendy Głównej Policji, które zostało zastąpione zarządzeniem Nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013r.

Zmianom ulegały też regulaminy jednostek organizacyjnych Policji, które były modyfikowane w celu dostosowania do potrzeb funkcjonalnych danych jednostek.

¹ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. *o Policji* (Dz. U. z 2002r., Nr 7, poz. 58 z późn. zm.),

² ustawa z dnia 26 czerwca 1974r., *Kodeks Pracy* (t.j. Dz. U. z 1998r., Nr 21, poz. 94 z późn. zm.),

³ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997r. *w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. z 1997 r., Nr 109 poz. 704, z późn. zm.),

⁴ zarządzenie nr 916 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 sierpnia 2004r. *w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby oraz organizacji służby BHP w Policji* (Dz. Urz. KGP z dnia 6 września 2004r., Nr 16, poz. 98),

⁵ zarządzenie nr 749 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 maja 2010r. *w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji* (Dz. Urz. KGP z dnia 15 czerwca 2010r., Nr 6, poz. 20 z późn. zm.)

⁶ zarządzenie Nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. *w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji* (Dz. Urz. KGP z dnia 2 kwietnia 2013 r., poz. 25),

1.2. Usytuowanie komórki ds. BHP w strukturze organizacyjnej organu (jednostki).

W Komendzie Głównej Policji zadania służby bhp do 15 marca 2013r. na mocy zarządzenia Nr 749 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 maja 2010r. w sprawie *regulaminu Komendy Głównej Policji*, realizowane były przez Wydział Ochrony Pracy Biura Kontroli KGP. Natomiast po 15 marca 2013r. zgodnie z § 22 ust. 2 pkt. 25 zarządzenia Nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013r. w sprawie *regulaminu Komendy Głównej Policji*, za koordynację i realizację zadań w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/pracy oraz medycyny pracy w KGP, a także koordynowanie działań z tego zakresu w jednostkach organizacyjnych Policji i podmiotach nadzorowanych przez Komendanta Głównego Policji odpowiada Wydział Ochrony Pracy, wchodzący w struktury Gabinetu Komendanta Głównego Policji.

W Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji stanowisko pracy z zakresem zadań obejmującym zadania bhp, usytuowane jest w Wydziale Organizacji CLKP i podlega naczelnikowi tego Wydziału.

W komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy realizowane są przez:

- komórki organizacyjne ds. bhp bezpośrednio podległe komendantom - 5 jednostek (KWP: Bydgoszcz, Gorzów Wlkp., Kraków, Opole, Poznań),
- Zespoły Ochrony Pracy, podlegające kierownikom komórek organizacyjnych Policji ds. kontroli - 12 jednostek (np.: KSP, KWP: Białystok, Katowice, Lublin, Łódź).

W szkołach Policji usytuowanie komórek ds. bhp przedstawia się następująco:

- Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie - Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, Ochrony Przeciwpowodzi i Medycyny Pracy - bezpośrednio podległy Komendantowi – Rektorowi WSPol.,
- Centrum Szkolenia Policji w Legionowie - służba bhp usytuowana w Sekcji Ochrony Informacji Niejawnych i Kontroli,
- Szkoły Policji w Pile i Katowicach - Wydział Kadr,
- Szkoła Policji w Słupsku – Zespół Kontroli bezpośrednio podległy Komendantowi.

Na poziomie komend miejskich/powiatowych/rejonowych Policji, komórki ds. bhp zorganizowane są w formie stanowisk usytuowanych w komórkach kadrowych lub administracyjno – gospodarczych, podległych kadrze kierowniczej średniego szczebla. Sytuacja ta występuje w 94 jednostkach (np.: KMP: Kielce, Łódź, Skierniewice, Szczecin, Lublin, Płock, KPP: Bełchatów, Garwolin, Kozienice, Płońsk, Białogard, Choszczno, Drawsko Pomorskie, Goleniów).

Komórki ds. bhp, jako samodzielne zespoły, stanowiska podległe bezpośrednio komendantowi – pracodawcy, zorganizowane są między innymi w garnizonie:

- śląskim – 32 jednostki,
- wielkopolskim – 28 jednostek,
- dolnośląskim – 25 jednostek,
- mazowieckim – 20 jednostek.

Tabela 1 Szczegółowe dane dotyczące usytuowania służby bhp w strukturze organizacyjnej jednostki

Usytuowanie służby bhp w strukturze organizacyjnej jednostki				
Jednostka organizacyjna Policji	KWP/ KSP/ Szkoły Policji/ CLKP		Jednostki podległe KPP/KMP/KRP	
	Podległość bezpośrednio pod pracodawcę - TAK	Podległość bezpośrednio pod pracodawcę - NIE	Podległość bezpośrednio pod pracodawcę - TAK (liczba jednostek)	Podległość bezpośrednio pod pracodawcę - NIE (liczba jednostek)
KWP Białystok	-	NIE	14	0
KWP Bydgoszcz	TAK	-	19	0
KWP Gdańsk	-	NIE	6	11
KWP Gorzów Wlkp.	TAK	-	10	2
KWP Katowice	-	NIE	32	0
KWP Kielce	-	NIE	6	7
KWP Kraków	TAK	-	16	4
KWP Lublin	-	NIE	19	1
KWP Łódź	-	NIE	19	4
KWP Olsztyn	-	NIE	13	6
KWP Opole	TAK	-	0	11
KWP Poznań	TAK	-	28	0
KWP Radom	-	NIE	20	8
KWP Rzeszów	-	NIE	11	10
KWP Szczecin	-	NIE	6	14
KWP Wrocław	-	NIE	25	4
KSP	-	NIE	6	10
WSPol	TAK	-	-	-
CSP	-	NIE	-	-
SP Katowice	-	NIE	-	-
SP Piła	-	NIE	-	-
SP Słupsk	TAK	-	-	-
CLKP	-	NIE	-	-
KGP	-	NIE	-	-
RAZEM	-	-	250	94

Źródło: opracowanie własne

Mając na względzie właściwą realizację dyspozycji zawartych w § 1 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997r. w *sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*⁷, kierownicy jednostek organizacyjnych Policji wydzielali w strukturach komend, komórki organizacyjne Policji, realizujące zadania służby bhp - podległe bezpośrednio pracodawcy. W roku sprawozdawczym zmiany w ww. zakresie nastąpiły m.in. w:

- garnizonie wielkopolskim, gdzie we wszystkich jednostkach organizacyjnych KWP Poznań, utworzono służbę bezpieczeństwa i higieny służby/pracy, która podlega bezpośrednio pod pracodawcę,
- garnizonie pomorskim, utworzono etatową służbę bhp w 6 jednostkach organizacyjnych Policji, poprzez wydzielenie samodzielnych komórek organizacyjnych ds. bezpieczeństwa i higieny służby/pracy, podlegających bezpośrednio kierownikom jednostek organizacyjnych Policji, tj. (KMP - Sopot, KPP: Chojnice, Kościerzyn, Malbork, Tczew, Nowy Dwór Gdański),
- KWP Kraków, powołano Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Służby i Pracy bezpośrednio podległy pracodawcy,
- KPP Zakopane, powołano jednoosobowe stanowisko ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy bezpośrednio podległe pracodawcy,
- KMP Biała Podlaska, utworzono jednoosobowe stanowisko ds. BHP, podlegające bezpośrednio pod pracodawcę.

1.3. Stan zatrudnienia w komórce ds. BHP w strukturze organizacyjnej organu (jednostki).

W Komendzie Głównej Policji w Wydziale Ochrony Pracy Gabinetu Komendanta Głównego Policji na stanowiskach ds. bhp zatrudnionych jest 9 osób w tym: 8 osób na pełnym etacie i 1 osoba na 0,5 etatu.

W komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji, WSPol w Szczytnie, CSP w Legionowie, szkołach Policji i Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji zagadnienia bezpieczeństwa i higieny służby/pracy łącznie realizują 64 osoby, z czego 60 osób zatrudnionych jest w pełnym wymiarze czasu pracy, 2 osoby na 0,5 etatu, 2 osoby na 0,2 etatu.

⁷ Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w *sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. Nr 109 poz. 704, z późn. zm.),

Na poziomie komend miejskich/powiatowych/rejonowych Policji zadania te realizowane są przez 228 osób z czego: 103 osoby zatrudnione są na pełnym etacie, 1 osoba na 0,75 etatu, 1 osoba na 0,7 etatu, 3 osoby na 0,6 etatu, 52 osoby na 0,5 etatu, 12 osób na 0,4 etatu, 2 osoby na 0,35 etatu, 18 osób na 0,3 etatu, 18 osób na 0,25 etatu, 15 osób na 0,2 etatu, 3 osoby na 0,1 etatu.

Tabela 2 Szczegółowe dane dotyczące stanu etatowego służby bhp w jednostkach organizacyjnych Policji

Etaty służby bhp (jednostki)																	
Jednostka organizacyjna Policji	KGP/KWP/ KSP/ Szkoły Policji/ CLKP			Jednostki podległe KPP/KMP/KRP													
	cały etat	0,5 etatu	0,2 etatu	cały etat	0,75 etatu	0,7 etatu	0,6 etatu	0,5 etatu	0,4 etatu	0,35 etatu	0,3 etatu	0,25 etatu	0,2 etatu	0,1 etatu	nietatowo	Umowy cywilne	brak
KWP Białystok	2	-	-	4	-	-	-	3	1	-	-	-	1	-	6	-	-
KWP Bydgoszcz	2	-	-	4	-	1	-	1	-	-	5	1	2	-	4	-	2
KWP Gdańsk	3	-	1	4	1	-	-	7	-	-	-	-	9	-	-	-	-
KWP Gorzów Wlkp.	1	1	-	4	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	4	1	-
KWP Katowice	5	-	-	13	-	-	-	8	1	-	11	2	-	-	-	-	-
KWP Kielce	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
KWP Kraków	4	-	-	13	-	-	1	2	2	1	-	1	1	-	3	-	1
KWP Lublin	3	-	-	15	-	-	1	3	-	-	1	-	-	-	1	-	-
KWP Łódź	3	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	22	-	-
KWP Olsztyn	2	-	-	4	-	-	1	3	5	-	-	1	-	-	1	3	1
KWP Opole	1	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-	3	-	-	3	-	-
KWP Poznań	5	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	1	1	2	17	-	4
KWP Radom	3	-	-	6	-	-	-	4	2	1	1	1	1	1	10	1	-
KWP Rzeszów	3	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	6	2	-
KWP Szczecin	3	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	5	-	-	8	1	-
KWP Wrocław	5	-	-	9	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	16	-	-
KSP	7	-	-	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	1	6	1
WSPol	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CSP	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SP Katowice	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SP Piła	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SP Słupsk	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CLKP	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KGP	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM	68	3	2	103	1	1	3	52	12	2	18	18	15	3	114	14	9

Źródło: opracowanie własne

Ponadto w 114 jednostkach organizacyjnych Policji zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy wykonywane są przez osoby realizujące inne zadania w ramach „powierzenia obowiązków”.

W 14 jednostkach prowadzenie tych zadań powierzono specjalistom spoza zakładu pracy. Natomiast w 9 jednostkach organizacyjnych Policji nie powołano osób, do realizacji tych zadań.

Do jednostek tych należą:

- garnizon wielkopolski - KPP: Czarnków, Międzychód, Ostrzeszów, Środa Wlkp.,
- garnizon kujawsko-pomorski - KPP: Radziejów, Nakło,
- garnizon warmińsko-mazurski - KPP Mrągowo,
- garnizon stołeczny - KPP Legionowo,
- garnizon małopolski - KPP Sucha Beskidzka.

Należy zaznaczyć, że w porównaniu z rokiem 2012 nastąpił spadek ilości osób zatrudnionych na poszczególnych etatach. Na powyższe, znaczny wpływ miało wejście w życie od 1 lipca 2013r. nowych regulacji prawnych dotyczących przygotowania zawodowego osób, realizujących zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, które spowodowały fluktuację kadr, a także przypadki powierzenia wykonywania zadań w zakresie bhp specjalistom spoza zakładu.

1.4. Kwalifikacje zawodowe funkcjonariuszy i pracowników ds. BHP organu (jednostki)

W Wydziale Ochrony Pracy Gabinetu Komendanta Głównego Policji 6 osób realizujących zagadnienia bezpieczeństwa i higieny służby/pracy posiada ukończone studia podyplomowe w zakresie bhp, 2 osoby są w trakcie studiów podyplomowych, 1 osoba nie posiada kwalifikacji – obecnie przebywa na urlopie wychowawczym.

W komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji, Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, szkołach Policji oraz Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji kwalifikacje zawodowe przedstawiają się następująco:

- studia wyższe/studia podyplomowe bhp – 48 osób,
- technik bhp – 9 osób,
- kurs podstawowy – 2 osoby (garnizon stołeczny),
- brak kwalifikacji – 1 osoba (garnizon stołeczny).

Kwalifikacje osób, zajmujących się zagadnieniami bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy w komendach miejskich/powiatowych/rejonowych Policji kształtują się następująco:

- studia wyższe/ studia podyplomowe bhp – 256 osób,
- technik bhp – 79 osób,
- kurs podstawowy – 6 osób (garnizon: pomorski – 2 osoby, świętokrzyski – 2 osoby, zachodniopomorski – 2 osoby),

- **brak kwalifikacji** – 19 osób (garnizon: dolnośląski – 8 osób, wielkopolski – 6 osób, lubuski, świętokrzyski, mazowiecki, podkarpacki, zachodniopomorski – po 1 osobie).

Należy nadmienić, że osoby posiadające kurs podstawowy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy do 31 czerwca 2013r. posiadały pełne kwalifikacje, które dawały możliwość wykonywania zadań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Jednak na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2005r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*⁸ z dniem 1 lipca 2013r. osoby te utraciły kwalifikacje. **Zatem od 1 lipca 2013r. w jednostkach organizacyjnych Policji bez odpowiednich kwalifikacji w zakresie bhp pozostaje 27 osób.**

Tabela 3 Szczegółowe dane dotyczące kwalifikacji osób realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/pracy w jednostkach organizacyjnych Policji

Jednostka organizacyjna Policji	Kwalifikacje służby bhp (jednostki)							
	KGP/KWP/ KSP/ Szkoły Policji/ CLKP				Jednostki podległe KPP/KMP/KRP			
	studia wyższe/ podyplomowe	technik bhp	kurs podstawowy	brak uprawnień	studia wyższe/ podyplomowe	technik bhp	kurs podstawowy	brak uprawnień
KWP Białystok	2	-	-	-	12	3	-	-
KWP Bydgoszcz	2	-	-	-	16	2	-	-
KWP Gdańsk	3	1	-	-	8	10	2	-
KWP Gorzów Wlkp.	-	1	-	-	7	4	-	1
KWP Katowice	5	-	-	-	27	8	-	-
KWP Kielce	-	1	-	-	8	2	2	1
KWP Kraków	3	-	-	-	21	3	-	-
KWP Lublin	2	1	-	-	16	5	-	-
KWP Łódź	3	-	-	-	20	7	-	-
KWP Olsztyn	2	-	-	-	14	4	-	-
KWP Opole	1	-	-	-	7	4	-	-
KWP Poznań	3	-	-	-	21	5	-	6
KWP Radom	3	-	-	-	22	5	-	1
KWP Rzeszów	3	-	-	-	16	4	-	1
KWP Szczecin	3	-	-	-	12	6	2	1
KWP Wrocław	5	-	-	-	16	5	-	8
KSP	3	1	2	1	13	2	-	-
WSPol	1	1	-	-	-	-	-	-
CSP	-	2	-	-	-	-	-	-
SP Katowice	1	-	-	-	-	-	-	-
SP Piła	1	1	-	-	-	-	-	-
SP Słupsk	1	-	-	-	-	-	-	-
CLKP	1	-	-	-	-	-	-	-
KGP	6	-	-	3	-	-	-	-
RAZEM	54	9	2	4	256	79	6	19

Źródło: opracowanie własne

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2005 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. z 2005 r. Nr 117, poz. 986),

1.5. Ocena organizacji służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy i pracowników ds. BHP, zatrudnionych w jednostce lub jednostce obsługującej organ

Organizacja służby bezpieczeństwa i higieny służby/pracy w jednostkach organizacyjnych Policji regulowana jest przez akty prawne, o których mowa w pkt. 1.1. Analizując dane, przesłane z komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, szkół Policji oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji należy stwierdzić, iż w stosunku do roku 2012 nastąpił wzrost liczby jednostek organizacyjnych Policji, w których służba bhp usytuowana jest zgodnie z dyspozycją zawartą w § 1 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997r. w *sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*⁹. Do jednostek tych należy zaliczyć m.in.: KWP Kraków, KMP: Sopot, Biała Podlaska, KPP: Chojnice, Kościerzyn, Malbork, Tczew, Nowy Dwór Gdański, Zakopane, a także wszystkie jednostki organizacyjne Policji KWP w Poznaniu. Niemniej jednak, w dalszym ciągu w 94 jednostkach organizacyjnych Policji służba bhp nie podlega bezpośrednio pracodawcy.

Pomimo pozytywnych działań zmierzających do organizacji służby bhp zgodnie z obowiązującymi przepisami, w dalszym ciągu występują jednostki organizacyjne Policji, w których nie powołano osób do realizacji tych zadań. Wśród tych jednostek należy wymienić KPP: Czarnków, Międzychód, Ostrzeszów, Środa Wlkp., Radziejów, Nakło, Mrągowo, Legionowo, Sucha Beskidzka.

Zaznaczyć należy także, że w roku sprawozdawczym zaszły istotne zmiany w systemie prawnym, dotyczące kwalifikacji zawodowych osób wykonujących zadania z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2005r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*¹⁰ z dniem 1 lipca 2013r. osoby niespełniające wymagań kwalifikacyjnych określonych w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 listopada 2004r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy*¹¹ utraciły prawo do zatrudnienia w służbie bhp i wykonywania zadań tej służby. Ponadto w niektórych jednostkach osoby wyznaczone do wykonywania zadań bhp nie posiadają w ogóle kwalifikacji. Sytuacja taka występuje m. in. w KPP: Środa Wlkp., Pleszew, Busko Zdrój, Ostrzeszów, Międzychód, Czarnków, Chodzież, Przasnysz, Lubaczów.

⁹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w *sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. Nr 109 poz. 704, z późn. zm.),

¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2005 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. z 2005 r. Nr 117, poz. 986),

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 listopada 2004 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy* (Dz. U. z 2004 r., Nr 246, poz. 2468)

Analizując kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania bhp należy stwierdzić, że w stosunku do roku 2012 nastąpił wzrost o 21% osób posiadających ukończone studia wyższe lub podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

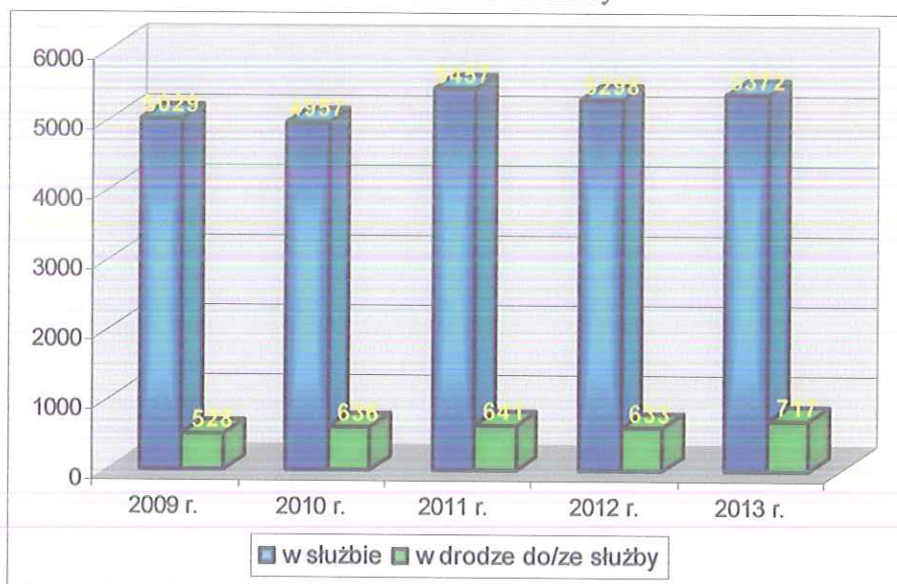
2. Analiza wypadkowości

2.1. Ogólna liczba wypadków, w tym: śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych pracowników oraz śmiertelnych i zbiorowych funkcjonariuszy

Z analizy danych statystycznych, przesłanych z komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, szkół Policji oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji wynika, iż **w roku 2013 wypadkom uległo 6089 funkcjonariuszy** (w roku 2012 - 5931), z czego:

- podczas pełnienia służby - 5372 wypadków (w roku 2012 - 5298),
- w drodze do/ ze służby - 717 wypadków (w roku 2012 - 633).

Rysunek 1 Wypadki funkcjonariuszy Policji w latach 2009 - 2013 z podziałem na wypadki w służbie oraz w drodze do i ze służby

Źródło: opracowanie własne

W wyniku prowadzonych w 2013 roku postępowań powypadkowych w 45 przypadkach zdarzenia uznano jako wypadek bez praw odszkodowawczych (w roku 2012 - 57). Ponadto komisje powypadkowe nie uznały 150 wypadków jako mających związek ze służbą, w tym 130 w służbie i 20 w drodze do/ ze służby (w roku 2012 - 156, tj. 132 w służbie oraz 24 w drodze do/ze służby). Liczbę wypadków zaistniałych w poszczególnych garnizonach przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4 Szczegółowe dane dotyczące liczby wypadków z udziałem funkcjonariuszy Policji w latach 2012 -2013

Jednostka organizacyjna Policji	Liczba wypadków z udziałem funkcjonariuszy Policji w latach 2012 - 2013		Różnica 2013 - 2012	Dynamika zmian w latach 2013 - 2012 w %
	2012 r.	2013 r.		
KWP Białystok	146	147	1	0,7
KWP Bydgoszcz	311	275	-36	-11,6
KWP Gdańsk	395	393	-2	-0,5
KWP Gorzów Wlkp.	191	188	-3	-1,6
KWP Katowice	714	739	25	3,5
KWP Kielce	113	121	8	7,1
KWP Kraków	341	611	270	79,2
KWP Lublin	317	237	-80	-25,2
KWP Łódź	373	341	-32	-8,6
KWP Olsztyn	189	187	-2	-1,1
KWP Opole	167	154	-13	-7,8
KWP Poznań	502	524	22	4,4
KWP Radom	204	191	-13	-6,4
KWP Rzeszów	224	262	38	17,0
KWP Szczecin	302	279	-23	-7,6
KWP Wrocław	536	522	-14	-2,6
KSP	413	417	4	1,0
WSPol	59	73	14	23,7
CSP	110	125	15	13,6
SP Katowice	82	101	19	23,2
SP Piła	110	85	-25	-22,7
SP Słupsk	57	5	-52	-91,2
CLKP	2	2	0	0,0
KGP	73	110	37	50,7
RAZEM	5931	6089	158	2,7

Źródło: opracowanie własne

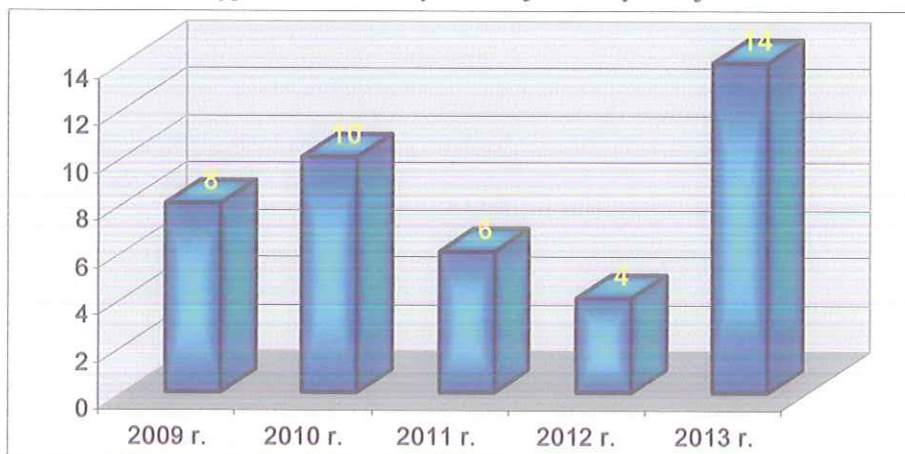
Najwięcej zdarzeń wypadkowych odnotowano w garnizonie: śląskim – 739, małopolskim – 611, wielkopolskim – 524 oraz dolnośląskim – 522.

Najmniej wypadków wystąpiło w CLKP – 2 oraz w Szkole Policji w Słupsku – 5. Należy zaznaczyć, iż w stosunku do roku ubiegłego ogólna liczba wypadków zaistniałych w jednostkach organizacyjnych Policji wzrosła o 2,7%. Największy wzrost wypadkowości zanotowano w garnizonie małopolskim o 79,2%, natomiast największy spadek liczby wypadków wystąpił w Szkole Policji w Słupsku o - 91,2%.

W roku sprawozdawczym odnotowano 330 wypadków zbiorowych (w roku 2012 - 262). W stosunku do roku 2012 nastąpił wzrost wypadków zbiorowych o 25,95%.

W 2013 roku odnotowano 14 wypadków śmiertelnych funkcjonariuszy Policji (w roku 2012 - 4), z czego 11 w służbie (w roku 2012 - 1), a 3 w drodze do/ze służby (w roku 2012 - 3).

Rysunek 2 Liczba wypadków śmiertelnych funkcjonariuszy Policji w latach 2009 -2013

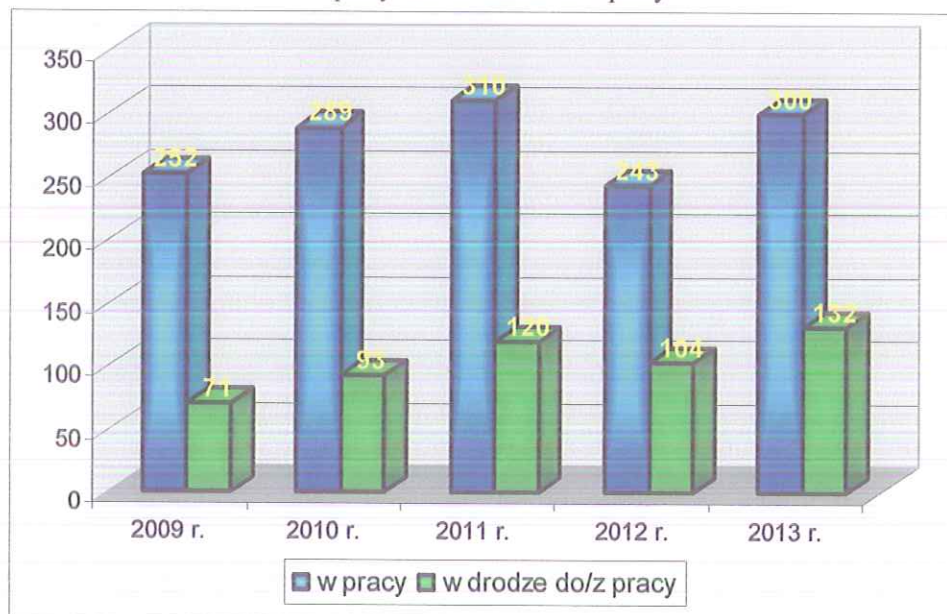
Źródło: opracowanie własne

W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił znaczny **wzrost (aż o 250%)** liczby wypadków śmiertelnych funkcjonariuszy Policji.

Z analizy przesłanych danych wynika, że w roku 2013 wypadkom uległo 432 pracowników Policji (w roku 2012 - 374), z czego:

- w pracy - 300 wypadków (w roku 2012 - 243),
- w drodze do/z pracy 132 wypadki (w roku 2012 - 104).

Rysunek 3 Wypadki pracowników cywilnych Policji w latach 2009 -2013 z podziałem na wypadki w pracy oraz w drodze do/z pracy

Źródło: opracowanie własne

W stosunku do roku ubiegłego, ogólna liczba wypadków wśród pracowników wzrosła o 15,51%.

Tabela 5 Szczegółowe dane dotyczące liczby wypadków z udziałem pracowników Policji w latach 2012 -2013

Jednostka organizacyjna Policji	Liczba wypadków z udziałem pracowników Policji w latach 2012- 2013		Różnica 2013 - 2012	Dynamika zmian w latach 2013 - 2012 w %
	2012 r.	2013 r.		
KWP Białystok	14	10	-4	-28,6
KWP Bydgoszcz	21	19	-2	-9,5
KWP Gdańsk	28	13	-15	-53,6
KWP Gorzów Wlkp.	14	16	2	14,3
KWP Katowice	32	47	15	46,9
KWP Kielce	2	7	5	250,0
KWP Kraków	22	25	3	13,6
KWP Lublin	25	19	-6	-24,0
KWP Łódź	28	30	2	7,1
KWP Olsztyn	7	16	9	128,6
KWP Opole	7	15	8	114,3
KWP Poznań	10	34	24	240,0
KWP Radom	13	8	-5	-38,5
KWP Rzeszów	14	23	9	64,3
KWP Szczecin	19	22	3	15,8
KWP Wrocław	34	48	14	41,2
KSP	15	28	13	86,7
WSPol	7	6	-1	-14,3
CSP	5	7	2	40,0
SP Katowice	2	1	-1	-50,0
SP Piła	6	4	-2	-33,3
SP Słupsk	4	7	3	75,0
CLKP	1	0	-1	-100,0
KGP	17	14	-3	-17,6
RAZEM	347	419	72	20,7

Zródło: opracowanie własne

Najwięcej zdarzeń wypadkowych z udziałem pracowników Policji odnotowano w garnizonie: dolnośląskim – 48, śląskim – 47, wielkopolskim – 34 oraz łódzkim – 30. Najmniej wypadków odnotowano w Szkole Policji w Katowicach – 1 oraz Szkole Policji w Pile - 4. Należy zaznaczyć, iż w stosunku do roku ubiegłego ogólna liczba wypadków zaistniałych w jednostkach organizacyjnych Policji wzrosła o 20,7%. Największy wzrost wypadkowości zanotowano w garnizonie wielkopolskim – o 240%, natomiast największy spadek liczby wypadków wystąpił w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji - o 100%.

Na przestrzeni 2013 roku wśród zdarzeń wypadkowych, jakim ulegali pracownicy Policji, odnotowano 2 wypadki ciężkie, w tym 1 wypadek w pracy oraz 1 w drodze do pracy. Ponadto w roku sprawozdawczym odnotowano 13 wypadków zbiorowych, w wyniku których ucierpiało 27 pracowników.

Szczegółowe dane w zakresie wypadków z udziałem funkcjonariuszy i pracowników Policji w roku 2013 zawarte są w załączniku nr 2 do niniejszej analizy.

2.2. Okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy, krótki opis wypadków śmiertelnych, charakterystyczne cechy wypadków ciężkich pracowników i zbiorowych pracowników/funkcjonariuszy

Klasyfikację: wydarzeń, czynników i przyczyn wypadków policjantów zawiera załącznik nr 1 do niniejszej analizy.

Okoliczności i przyczyny wypadków w służbie

Wśród wydarzeń i czynników, powodujących urazy policjantów w służbie w 2013 r., największą grupę stanowiły:

- wypadki w interwencji wynikające z podstawowej działalności funkcjonariuszy – 1294 wypadki, co stanowi 24,01% ogółu,
- inne nie wymienione – 1100 wypadków, co stanowi 20,48% ogółu,
- upadek osób – 989 wypadków, co stanowi 18,48% ogółu,
- kontuzje podczas ćwiczeń, zajęć wf, spartakiad sportowych – 796 wypadków, co stanowi 14,87% ogółu,
- napad na funkcjonariusza – 437 wypadków, co stanowi 8,17% ogółu,
- wypadek samochodowy, któremu uległ kierowca – 282 wypadki, co stanowi 5,27% ogółu,
- wypadek samochodowy, któremu uległ pasażer – 276 wypadków, co stanowi 5,16% ogółu.

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 3 do niniejszej analizy.

Najczęstszymi przyczynami urazów powypadkowych policjantów w służbie były:

- inne nie wymienione – 1698 wypadków, co stanowi 31,73% ogółu,
- nieuwaga osoby poszkodowanej – 1634 wypadki, co stanowi 30,53% ogółu,
- spowodowanie urazu, wypadku przez inną osobę (żarty, nieuwaga, złośliwość sprawcy) – 780 wypadków, co stanowi 14,57% ogółu,
- naruszenie przepisów kodeksu drogowego przez innych użytkowników dróg - 505 wypadków, co stanowi 9,44% ogółu.

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 3a do niniejszej analizy.

Okoliczności i przyczyny wypadków w drodze do/ze służby

Wśród wydarzeń i czynników, powodujących urazy policjantów w drodze do/ze służby, największą grupę stanowiły:

- upadek osób - 250 wypadków, co stanowi 34,87% ogółu,

- wypadki komunikacyjne, któremu uległ kierowca samochodu – 201 wypadków, co stanowi 28,03% ogółu,
- inne nie wymienione – 165 wypadków, co stanowi 23,01% ogółu.

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 3 do niniejszej analizy.

Najczęstszymi przyczynami wypadków w drodze do/ze służby były:

- nieuwaga osoby poszkodowanej – 231 wypadków, co stanowi 32,22% ogółu,
- naruszenie przepisów kodeksu drogowego przez innych użytkowników dróg – 211 wypadków, co stanowi 29,43% ogółu,
- inne nie wymienione – 199 wypadków, co stanowi 27,75% ogółu.

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 3a do niniejszej analizy.

Okoliczności i przyczyny wypadków pracowników Policji

Najczęściej do wypadków pracowników Policji dochodziło podczas:

- pieszego przemieszczania się w obiektach policyjnych (na korytarzach, w łazienkach, na schodach wewnętrznych i zewnętrznych budynków, otwierania drzwi do pomieszczeń),
- pieszego przemieszczania się po terenie wewnętrznym jednostki,
- transportu ręcznego (transport gorących płynów),
- prac porządkowych (odsnieżanie, koszenie trawy),
- przemieszczania się pojazdem służbowym – kolizje,
- napraw pojazdów,
- przygotowywania posiłków - żywienie zbiorowe (oparzenia, skaleczenia, poślizgnięcia),
- zawodów sportowych.

Najczęstszymi przyczynami powodującymi wypadki pracowników cywilnych Policji były:

- poślizgnięcia i upadki na oblodzonej powierzchni terenów wewnętrznych jednostek Policji (np. parkingi),
- nieodpowiednie ustawienie stopy na schodach,
- przeciążenia organizmu wykonywaną pracą,
- niedostateczna koncentracja i uwaga na wykonywanych czynnościach,
- zaskoczenie niespodziewanym zdarzeniem,
- nie używanie obuwia roboczego,
- niesprawności elementów wyposażenia pomieszczeń i sprzętu biurowego,

- uderzenia o elementy wyposażenia pomieszczeń,
- śliskie podłogi na przejściach komunikacyjnych,
- naruszenie przepisów przez innego użytkownika drogi w ruchu drogowym,
- niespodziewane zderzenie osób,
- nieprzestrzeganie zasad i przepisów bhp,
- brak zabezpieczenia gorących elementów przed dotykiem bezpośrednim,
- uderzenia w przedmiot lub przedmiotem (elementami maszyn).

Opis wybranych wypadków śmiertelnych funkcjonariuszy Policji

- 1) Garnizon kujawsko – pomorski - do wypadku doszło w dniu 23.01.2013r. o godzinie 16²¹ podczas powrotu, samochodem służbowym marki Opel Astra, do jednostki po wykonaniu czynności służbowych. Funkcjonariusz kierujący w/w pojazdem w trakcie wykonywania manewru wyprzedzania dwóch innych pojazdów w miejscu, gdzie obowiązuje znak poziomy P-4 (linia podwójna ciągła), przy niekorzystnych warunkach pogodowych, nie zachował należytej ostrożności, w wyniku czego wpadł w poślizg i uderzył lewym bokiem w przód jadącego z przeciwnej strony pojazdu ciężarowego marki Volvo. W pojeździe służbowym przebywało trzech funkcjonariuszy. W wyniku doznanych urazów, kierujący i jeden z pasażerów ponieśli śmierć na miejscu. Natomiast trzeci funkcjonariusz z poważnymi obrażeniami ciała został przewieziony do szpitala. Z opinii biegłego sądowego z dziedziny techniki samochodowej, ruchu drogowego i wypadków drogowych wynikało, że *„do zaistnienia wypadku doprowadził wyłącznie kierujący samochodem służbowym marki Opel Astra – policjant, który manewr wyprzedzania wykonał wbrew elementarnym zasadom bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a mianowicie: stworzył stan zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, nie zachował szczególnej ostrożności, do wykonania manewru wyprzedzania przystąpił w miejscu gdzie wykonywanie tego manewru jest zabronione, jechał z prędkością wyższą od dozwolonej, zajechał drogę kierującemu samochodem ciężarowym marki Volvo i doprowadził do zderzenia dwóch pojazdów”*. Wobec powyższego rodzinie zmarłego policjanta, który kierował pojazdem służbowym, odmówiono praw do odszkodowania.
- 2) Garnizon lubelski - do wypadku doszło 13.10.2013r. około godz. 6⁴⁵ w Lublinie. Kierujący motocyklem funkcjonariusz KMP w Lublinie, jadąc ul. Nadbystrzycką od ul. Zana w kierunku ul. Narutowicza, przodem motocykla uderzył w lewy bok samochodu marki Ford Focus, który wykonywał manewr zawracania z zatoki postojowej

dla pojazdów TAXI, znajdującej się po prawej stronie jezdni. W wyniku zdarzenia kierujący motocyklem poniósł śmierć na miejscu.

Opis wybranych wypadków zbiorowych funkcjonariuszy Policji

1. Garnizon opolski – w dniu 22.04.2013r. oficer dyżurny KPP Lębork uzyskał informację o pożarze budynku mieszkalnego. Na miejsce zdarzenia skierował dwa dwuosobowe patrole, które przybyły na miejsce pożaru przed pozostałymi służbami ratowniczymi. W związku z powyższym policjanci przystąpili bezzwłocznie do alarmowania mieszkańców i ewakuacji. Funkcjonariusze weszli do mieszkania na parterze, gdzie wybuchł pożar i wynieśli starszą kobietę. Dwie z funkcjonariuszek przeprowadzały ewakuację pozostałych mieszkańców z wyższych pięter. Po przyjeździe jednostek straży pożarnej pożar ugaszono. Policjanci z powodu odczuwalnych trudności z oddychaniem, nudności i zawrotów głowy zgłosili się do szpitala w Lęborku. Komisja lekarska orzekła u policjantów przebytą reakcję stresową po udziale w akcji ratowniczej podczas pożaru.
2. Garnizon pomorski - w dniu 01.07.2013r. dwaj funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego KMP w Gdyni zatrzymali do kontroli drogowej pojazd marki BMW. Kierujący zachowywał się agresywnie, nie chciał poddać się badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. W związku z powyższym policjanci poinformowali kierowcę, że jeśli nie zmieni swojego zachowania zostanie zatrzymany. Wtedy kierowca stał się jeszcze bardziej agresywny i uderzył jednego z policjantów łokciem w klatkę piersiową, a drugiego w twarz. Uciekł do swojego samochodu ryglując wszystkie zamki. Kiedy policjanci dobiegli do pojazdu marki BMW, kierowca ruszył z impetem potrącając funkcjonariuszy. W wyniku wypadku jeden z policjantów doznał skręcenia lewego stawu skokowego i kolanowego, drugi doznał skręcenia kręgosłupa lędźwiowego, skręcenia stawu kolanowego lewego oraz stłuczenia kręgosłupa w odcinku lędźwiowym.

Nie odnotowano wypadków śmiertelnych wśród pracowników Policji.

Opis wypadku ciężkiego pracownika Policji

Garnizon lubuski - w dniu 21.01.2013 r. pracownik stacji Obsługi Transportu Wydziału Gospodarki Materiałowo - Technicznej KWP w Gorzowie Wielkopolskim, rozpoczął pracę na stanowisku mechanika samochodowego o godz. 7⁰⁰. Około godz. 9⁰⁰ na polecenie przełożonego miał dokonać naprawy samochodu służbowego. Naprawa miała polegać na wymianie sprzęgła. W związku z tym, iż należało zdemontować skrzynię biegów oraz układ

wydechowy, pracownik poprosił kolegę o pomoc w tych czynnościach. Podczas demontażu rury wydechowej uszkodzony zaczął uderzać młotkiem o obejmę, która była zardzewiała i zapieczona. Podczas tej czynności pracownik miał założone okulary ochronne, jednak po kilku uderzeniach okulary zsunęły mu się z nosa i po kolejnym uderzeniu poczuł, iż coś wpadło mu do lewego oka. Natychmiast przerwał pracę i udał się do łazienki aby przemyć oko. W związku z tym, iż ból ustał pracownik kontynuował pracę, którą zakończył o godz. 14⁰⁰. Jednak w dniu następnym ze względu na pojawiający się obrzęk gałki ocznej i problemy z widzeniem, uszkodzony udał się do szpitala, gdzie po zbadaniu został zakwalifikowany do zabiegu z rozpoznaniem: „*ciało obce wewnątrzgałkowe, z utratą widzenia oka lewego o 90%*”.

Opis wypadku zbiorowego pracowników Policji

Garnizon zachodniopomorski - w dniu 12.12.2013 r. czterech pracowników KPP Myślibórz udało się samochodem służbowym do KWP w Szczecinie. Na drodze S3 pracownicy uczestniczyli w wypadku, którego sprawcą był inny użytkownik drogi. Kierujący samochodem marki Toyota, w wyniku pęknięcia opony, uderzył w tył samochodu służbowego, co spowodowało zepchnięcie go do rowu. Jeden z pracowników w wyniku wypadku doznał: wstrząśnienia mózgu, złamania rzepki prawej, stłuczenia śródreżcza prawego oraz ran głowy okolicy ciemieniowo – potylicznej lewej strony. Do dnia dzisiejszego postępowania powypadkowe pozostałych 3 uszkodzonych nie zostały zakończone z uwagi na nie zakończone leczenie.

2.3. Wnioski wynikające z badania przyczyn i okoliczności tych wypadków, a także kontrola realizacji tych wniosków

W oparciu o przeprowadzoną analizę okoliczności i przyczyn powstałych wypadków należy stwierdzić iż, do zdarzeń wypadkowych w głównej mierze przyczynia się czynnik ludzki. Najczęściej są to: nieuwaga osoby uszkodzonej, urazy spowodowane przez inną osobę, naruszenie przepisów kodeksu drogowego przez innych użytkowników dróg oraz napad na funkcjonariusza. Głównymi wydarzeniami powodującymi urazy są wypadki podczas interwencji, upadki, kontuzje podczas ćwiczeń lub zajęć wf.

Należy także podkreślić, że specyficzny charakter mają wypadki zaistniałe w szkołach Policji. W dominującej ilości do zdarzeń zaistniałych na zajęciach programowych z interwencji policyjnych, dochodziło na skutek niezachowania należytej ostrożności uszkodzonych lub działania współwiczających. Obszar ten jest obciążony ryzykiem zaistnienia zdarzeń wypadkowych, których ograniczenie jest niezmiernie trudne, ze względu na specyfikę szkolenia z taktyki i technik interwencji.

Na podstawie ustalonych okoliczności i przyczyn wypadków, komisje powypadkowe, celem zapobieżenia podobnym zdarzeniom w przyszłości, formułowały wnioski i zalecenia profilaktyczne m. in. w następujących obszarach:

- usunięcia nieprawidłowości w zakresie techniczno - budowlanym stanu budynków (np.: naprawa schodów, wymiana uszkodzonych płytek lub wykładzin na podłogach lub schodach, oznakowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych w budynkach, warsztatach lub parkingach barwami bezpieczeństwa),
- bieżącego nadzoru nad oczyszczaniem w okresie zimowym ciągów i traktów komunikacyjnych, placów oraz parkingów służbowych,
- dbania o stan techniczny pomieszczeń sportowych i ich wyposażenie,
- zwiększenia nadzoru instruktorów nad funkcjonariuszami biorącymi udział w ćwiczeniach,
- sporządzenia procedury dotyczącej bezpiecznego wykonywania prac związanych z rozcalaniem materiałów w warsztatach pirotechnicznych,
- przeprowadzania przeglądu stosowanych środków przymusu bezpośredniego (gaz pieprzowy) przez policjantów oraz wymiany sprzętu w przypadku upływu terminu ważności.
- omawiania podczas odpraw do służby i szkoleń przykładów zdarzeń wypadkowych, w celu uświadomienia policjantom możliwych zagrożeń występujących podczas służby (np.: postępowania profilaktycznego po ekspozycji zawodowej na choroby zakaźne, sposobów zapobiegania wypadkom, zasad wzajemnej asekuracji, stosowania wyposażenia specjalistycznego i środków ochrony indywidualnej),

Wnioski wynikające z badania zdarzeń wypadkowych z udziałem pracowników Policji, dotyczyły m. in.:

- dokonania przeglądu i wymiany desek zabezpieczających kanał najazdowy na hali Sekcji Obsługi Transportu KWP w Gorzowie Wlkp.,
- stosowania środków ochrony indywidualnej,
- usunięcia nieprawidłowości w zakresie techniczno - budowlanym stanu budynków,
- omówienia przyczyn i okoliczności wypadków z wszystkimi poszkodowanymi, ze zwróceniem szczególnej uwagi na konieczność zachowania ostrożności podczas wykonywania zadań służbowych oraz poruszania się,
- podjęcia zmian organizacyjnych, dotyczących wyeliminowania ryzyka związanego z zakłuciem, oparzeniem czy zakażeniem przy wykonywaniu otworów w próbkach Eppendorfa, dokonywanych podczas badań,

- zaktualizowania szczegółowego programu instruktażu stanowiskowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowisku mechanika samochodowego i przeprowadzenia poszkodowanemu szkolenia stanowiskowego z zakresu bhp na stanowisku pracy z wiertarką stołową, zgodnie z programem.

Ponadto zaznaczyć należy, iż na poziomie centralnym oraz w poszczególnych garnizonach, organizowane były odprawy dla osób realizujących zadania służby bhp, w trakcie których omawiane były zdarzenia wypadkowe, wymieniane w tym zakresie doświadczenia zawodowe oraz rozpatrywane wątpliwości i trudności, związane z bieżącymi działaniami profilaktycznymi służby bhp. Także w ramach szkoleń wstępnych i okresowych w dziedzinie bhp poruszane były kwestie wypadków w służbie/pracy w celu podniesienia poziomu świadomości policjantów i pracowników Policji.

Osoby realizujące zadania służby bhp, na bieżąco analizowały przyczyny i okoliczności zdarzeń wypadkowych, a następnie kierowały pisma do komórek organizacyjnych, merytorycznie odpowiedzialnych za wykonanie zaleceń powypadkowych.

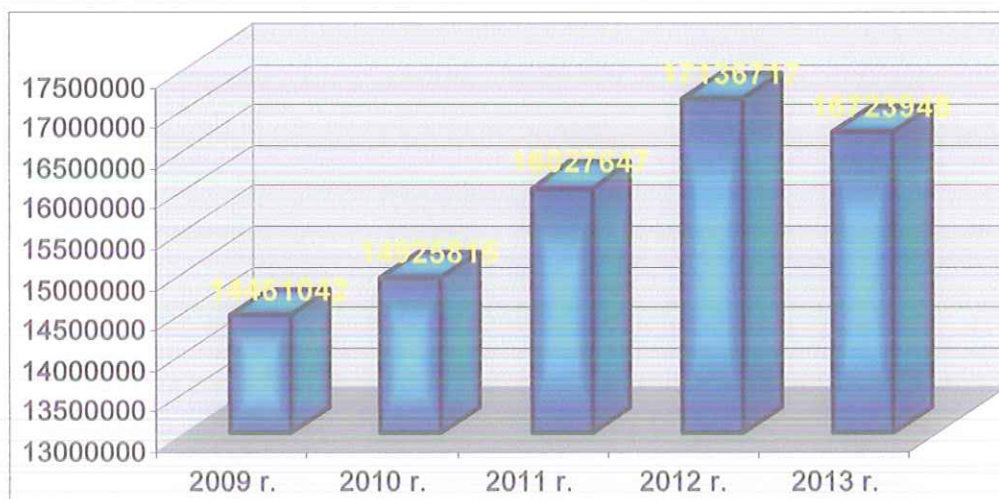
Kontrola realizacji wniosków, wynikających z badania przyczyn i okoliczności wypadków przez jednostki organizacyjne Policji realizowana była między innymi poprzez:

- prowadzenie bieżącego nadzoru służbowego nad jakością postępowań powypadkowych przysyłanych z poległych jednostek,
- kierowanie wystąpień pokontrolnych do komórek organizacyjnych Policji, merytorycznie odpowiedzialnych za realizację zaleceń powypadkowych oraz monitorowanie udzielanych odpowiedzi,
- przeprowadzanie przeglądów i kontroli wewnętrznych w zakresie wykonywania zaleceń i wniosków profilaktycznych,
- objęcie szczególnym nadzorem tych jednostek/komórek organizacyjnych Policji, w których stwierdzono wzrost liczby wypadków.

2.4. Wysokość wypłaconych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy (w służbie)

W roku 2013 funkcjonariuszom Policji wypłacono odszkodowania z tytułu odniesionego na skutek wypadku uszczerbku na zdrowiu w kwocie **16 723 948,18 zł** (17 130 473, 47 zł w roku 2012). Na poniższym wykresie przedstawiono kwoty wypłacanych dla funkcjonariuszy Policji odszkodowań powypadkowych na przestrzeni ostatnich pięciu lat.

Rysunek 4 Wysokość wypłaconych odszkodowań powypadkowych dla funkcjonariuszy Policji w latach 2009 - 2013

Źródło: opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że od roku 2009 wysokość wypłacanych funkcjonariuszom odszkodowań powypadkowych systematycznie wzrastała. Jedynie w roku sprawozdawczym zanotowano spadek tej kwoty w stosunku do roku 2012 o 2,41 %. Wysokość wypłacanych kwot odszkodowań określana jest, min. na podstawie orzeczeń Wojewódzkich Komisji Lekarskich MSW o procentowym uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadku i uzależniona jest od ciężkości doznanych obrażeń. Zwiększony procent uszczerbku na zdrowiu koreluje ze wzrostem wypłacanych świadczeń finansowych.

Szczegółowe dane w zakresie wypłacanych odszkodowań w poszczególnych garnizonach przedstawiono w nw. tabeli nr 6.

Zgodnie z danymi przedstawionymi poniżej, największy wzrost wypłaconych odszkodowań odnotowano w Szkole Policji w Katowicach - o 289,2%, a także w garnizonie kujawsko – pomorskim - o 80,9% oraz lubuskim - o 35,8%. Natomiast największy spadek wysokości wypłaconych odszkodowań odnotowano w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie - o 78,9%, Szkole Policji w Pile - o 48,1% oraz w garnizonie małopolskim - o 30,2%.

Tabela 6 Szczegółowe dane dotyczące wysokości wypłacanych odszkodowań z tytułu wypadków policjantów 2012 - 2013

Jednostka organizacyjna Policji	Wypłacane kwoty z tytułu wypadków policjantów w latach 2012 - 2013		Różnica 2012 - 2013	Dynamika zmian w latach 2012 - 2013 w %
	2012 r.	2013 r.		
KWP Białystok	558 712,00	497 150,00	-61 562,00	-11,0
KWP Bydgoszcz	535 122,50	967 798,09	432 675,59	80,9
KWP Gdańsk	1 507 905,99	1 624 752,38	116 846,39	7,7
KWP Gorzów Wlkp.	601 340,23	816 479,29	215 139,06	35,8
KWP Katowice	2 517 571,91	1 757 826,07	-759 745,84	-30,2
KWP Kielce	503 317,13	422 009,64	-81 307,49	-16,2
KWP Kraków	1 663 054,55	1 663 118,82	64,27	0,0
KWP Lublin	1 062 885,83	1 116 623,83	53 738,00	5,1
KWP Łódź	893 198,00	803 324,00	-89 874,00	-10,1
KWP Olsztyn	661 085,67	612 915,43	-48 170,24	-7,3
KWP Opole	348 820,25	409 926,05	61 105,80	17,5
KWP Poznań	1 819 391,91	1 855 298,96	35 907,05	2,0
KWP Radom	492 575,15	362 086,28	-130 488,87	-26,5
KWP Rzeszów	672 483,47	773 936,20	101 452,73	15,1
KWP Szczecin	969 063,00	897 274,92	-71 788,08	-7,4
KWP Wrocław	832 036,46	807 080,03	-24 956,43	-3,0
KSP	966 205,92	933 401,93	-32 803,99	-3,4
WSPoI	61 738,25	13 041,52	-48 696,73	-78,9
CSP	43 537,13	31 030,96	-12 506,17	-28,7
SP Katowice	3 225,00	12 552,00	9 327,00	289,2
SP Piła	36 652,54	19 008,00	-17 644,54	-48,1
SP Słupsk	21 264,30	18 787,80	-2 476,50	-11,6
CLKP	3 400,00	2 720,00	-680,00	-20,0
KGP	362 129,79	305 805,98	-56 323,81	-15,6
RAZEM	17 136 716,98	16 723 948,18	-412 768,80	-2,4

Zródło: opracowanie własne

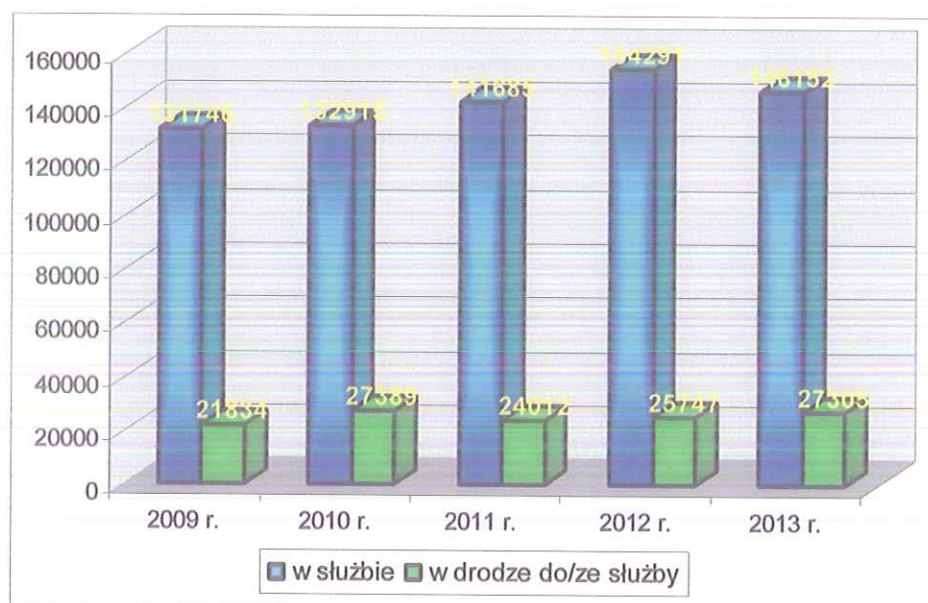
Odszkodowania finansowe, przysługujące pracownikom Policji, z tytułu wypadku przy pracy, wypłacane są przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze składek odprowadzonych przez pracodawcę - kierownika jednostki organizacyjnej Policji. Dane o wysokości wypłaconych świadczeń z tego tytułu, nie zawsze są przekazywane do jednostek organizacyjnych Policji. W związku z powyższym kwota 195 219,00 zł jest kwotą szacunkową w odniesieniu tylko do jednostek, które przedstawiły w tym zakresie dane. Szczegółowe dane zawarte są w załączniku nr 2 do niniejszej analizy.

2.5. Liczba dni niezdolności do pracy z powodu wypadków przy pracy (w służbie)

W roku sprawozdawczym niezdolność do służby w jednostkach organizacyjnych Policji z powodu wypadków funkcjonariuszy Policji wyniosła **ogółem 173 457 dni**.

Nieobecność policjantów w służbie, z tytułu wypadków zaistniałych podczas służby w Policji wyniosła 146 152 dni. Natomiast nieobecności spowodowana wypadkami w drodze do/ze służby wyniosła 27 305 dni.

Rysunek 5 Liczba dni niezdolności do służby w wyniku wypadków funkcjonariuszy Policji w latach 2009 – 2013 z podziałem na niezdolność spowodowaną wypadkiem w służbie oraz wypadkiem w drodze do/ze służby

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe dane dotyczące zwolnień lekarskich funkcjonariuszy wynikających z wypadków w roku 2013 zawarto załączniku nr 4 do niniejszej analizy.

Największy procentowy wzrost, w zakresie liczby dni nieobecności w służbie w stosunku do roku 2012, odnotowano w Szkole Policji w Katowicach o 67,2%, w Szkole Policji w Pile o 41,3% oraz w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie o 39,7%.

Natomiast, największy procentowy spadek w tym zakresie odnotowano w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji o -84,5%, Szkole Policji w Słupsku o -44,6%, w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie o -33,9% oraz w garnizonie łódzkim o -31,7%. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera tabela poniżej.

Tabela 7 Szczegółowe dane dotyczące liczby dni niezdolności do służby z tytułu wypadków policjantów w latach 2012 - 2013

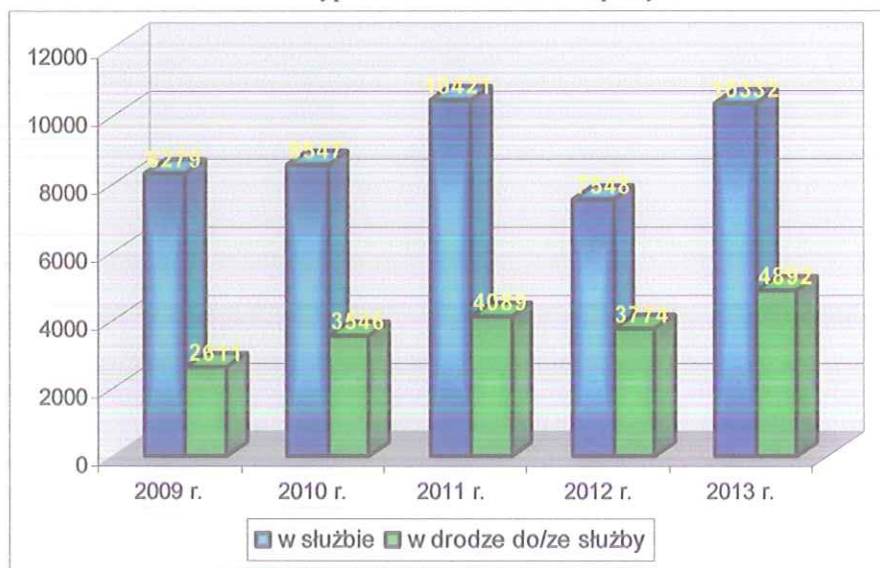
Jednostka organizacyjna Policji	Liczba dni niezdolności do służby z tytułu wypadków policjantów w latach 2012 - 2013		Różnica 2012 - 2013	Dynamika zmian w latach 2012 - 2013 w %
	2012 r.	2013 r.		
KWP Białystok	3175	3010	-165	-5,2
KWP Bydgoszcz	7215	6582	-633	-8,8
KWP Gdańsk	11753	11432	-321	-2,7
KWP Gorzów Wlkp.	4728	4796	68	1,4
KWP Katowice	24968	25469	501	2,0
KWP Kielce	5048	5531	483	9,6
KWP Kraków	11449	14520	3071	26,8
KWP Lublin	14582	10199	-4383	-30,1
KWP Łódź	16575	11319	-5256	-31,7
KWP Olsztyn	7006	7131	125	1,8
KWP Opole	5800	4354	-1446	-24,9
KWP Poznań	10041	10813	772	7,7
KWP Radom	7795	7088	-707	-9,1
KWP Rzeszów	5262	6047	785	14,9
KWP Szczecin	7891	7433	-458	-5,8
KWP Wrocław	12568	11773	-795	-6,3
KSP	17074	17305	231	1,4
WSPol	179	250	71	39,7
CSP	1423	940	-483	-33,9
SP Katowice	962	1608	646	67,2
SP Piła	1014	1433	419	41,3
SP Słupsk	168	93	-75	-44,6
CLKP	232	36	-196	-84,5
KGP	3130	4295	1165	37,2
RAZEM	180038	173457	-6581	-3,7

Źródło: opracowanie własne

W roku 2013 pracownicy Policji przebywali na zwolnieniach lekarskich z tytułu wypadku w pracy lub w drodze do/z pracy **łącznie 15 224 dni**. W roku 2012 było to 11 322 dni, w związku z powyższym nastąpił wzrost dni niezdolności do pracy o 35% w stosunku do roku ubiegłego. Na zwolnieniach lekarskich z tytułu wypadków przy pracy pracownicy jednostek organizacyjnych Policji łącznie przebywali 10 332 dni (wzrost o 36,88 % w stosunku do roku 2012), natomiast z tytułu wypadków w drodze do i z pracy 4 892 dni (wzrost o 29 %, w stosunku do roku 2012).

Największy procentowy wzrost liczby dni niezdolności do pracy pracowników spowodowany wypadkami w stosunku do roku 2012 odnotowano w garnizonie: stołecznym o 349,6%, świętokrzyskim o 325% oraz warmińsko - mazurskim o 277,5%. Największy zaś spadek procentowy odnotowano w Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji o -100%, w Szkole Policji w Katowicach o -63,6% oraz w garnizonie pomorskim o -62,6%.

Rysunek 6 Liczba dni niezdolności do pracy w wyniku wypadków pracowników Policji w latach 2009 – 2013 z podziałem na niezdolność spowodowaną wypadkiem w pracy oraz wypadkiem w drodze do i z pracy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8 Szczegółowe dane dotyczące liczby dni niezdolności do pracy z tytułu wypadków pracowników Policji w latach 2012 - 2013

Jednostka organizacyjna Policji	Liczba dni niezdolności do służby z tytułu wypadków pracowników Policji w latach 2012-2013		Różnica 2012 - 2013	Dynamika zmian w latach 2012 - 2013 w %
	2012 r.	2013 r.		
KWP Białystok	389	421	32	8,2
KWP Bydgoszcz	501	595	94	18,8
KWP Gdańsk	967	362	-605	-62,6
KWP Gorzów Wlkp.	277	549	272	98,2
KWP Katowice	994	1862	868	87,3
KWP Kielce	36	153	117	325,0
KWP Kraków	597	1133	536	89,8
KWP Lublin	1207	1333	126	10,4
KWP Łódź	1372	1049	-323	-23,5
KWP Olsztyn	142	536	394	277,5
KWP Opole	273	492	219	80,2
KWP Poznań	381	672	291	76,4
KWP Radom	640	340	-300	-46,9
KWP Rzeszów	554	666	112	20,2
KWP Szczecin	493	459	-34	-6,9
KWP Wrocław	815	1465	650	79,8
KSP	371	1668	1297	349,6
WSPol	150	301	151	100,7
CSP	337	218	-119	-35,3
SP Katowice	66	24	-42	-63,6
SP Piła	45	186	141	313,3
SP Słupsk	65	235	170	261,5
CLKP	58	0	-58	-100,0
KGP	592	505	-87	-14,7
RAZEM	11322	15224	3902	34,5

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe dane dotyczące zwolnień lekarskich pracowników Policji wynikających z wypadków w roku 2013 zawarto załączniku nr 4a do niniejszej analizy.

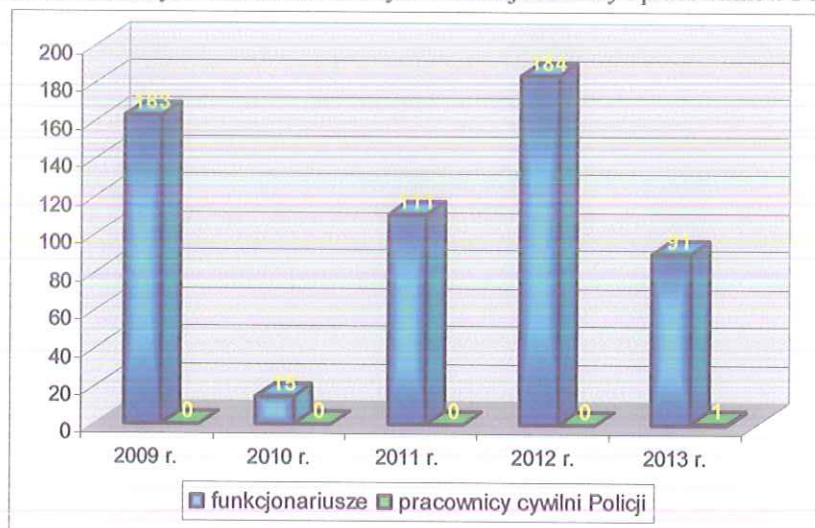
3. Choroby zawodowe

3.1. Liczba stwierdzonych przypadków i rodzaj chorób pozostających w związku ze służbą/ pracą

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 91 przypadków (184 przypadki - w roku 2012) stwierdzonych chorób w związku ze szczególnymi warunkami służby, co stanowi w stosunku do roku 2012 spadek o -50,5 %.

Wśród pracowników Policji w 2013r. zarejestrowano tylko 1 przypadek choroby zawodowej, który wystąpił w garnizonie małopolskim, gdzie u pracownika zdiagnozowano zespół cieśni nadgarstka.

Rysunek 7 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych u funkcjonariuszy i pracowników Policji w roku 2013

Źródło: opracowanie własne

Przypadki chorób występujących u funkcjonariuszy odnotowano w garnizonach: śląskim - 60, podlaskim - 13, świętokrzyskim - 4, mazowieckim i stołecznym po 1 oraz w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie – 5 i Szkole Policji w Słupsku - 7.

Stwierdzone choroby dotyczyły:

- schorzeń układu krążenia (nadciśnienie tętnicze, stan po zawale mięśnia sercowego),
- schorzeń układu nerwowego (zespół neurasteniczny, zaburzenia neurasteniczne przewlekłe, zespół neurasteniczny nasilony upośledzający sprawność ustroju),
- schorzeń układu kostnego (zwyrodnienie kręgosłupa, przewlekły zespół bólowy związany ze zmianami zwyrodnieniowo - wytwórczymi i wielopoziomową dyskopatią kręgosłupa lędźwiowego),

- schorzeń aparatu mowy (przewlekłe zapalenie krtani, guzki śpiewacze, niedowład fałdów głosowych typu zawodowego, przewlekłe zapalenie krtani typu przerostowego, stan po mikrochirurgii krtani, wypadanie lewej kieszonki krtaniowej, przewlekły nieżyt krtani z niedomykalnością fałdów głosowych, przewlekły nieżyt krtani z niedomogą funkcyjną strun głosowych),
- schorzeń aparatu słuchu (ubytek słuchu, upośledzenie słuchu po urazach akustycznych),
- schorzeń narządów wewnętrznych (kamica nerkowa),
- schorzeń układu pokarmowego (żylaki odbytu),
- zaburzeń psychicznych (psychoza, PTSD).

3.2. Liczba przypadków i rodzaj schorzeń, przy których wystąpiło podejrzenie chorób pozostających w związku ze służbą (pracą)

W roku 2013 wśród funkcjonariuszy jednostek organizacyjnych Policji odnotowano 2 przypadki podejrzeń chorób mających związek ze służbą (w roku 2012 – 2 przypadki). Podejrzenia te wystąpiły na terenie garnizonu świętokrzyskiego i dotyczyły nerwicy oraz zwyrodnienia kręgosłupa.

W odniesieniu do pracowników Policji odnotowano 6 przypadków podejrzeń chorób zawodowych mających związek z pracą (w roku 2012 nie odnotowano).

Przypadki te miały miejsce w garnizonach:

- świętokrzyskim - zespół cieśni nadgarstka,
- małopolskim - choroba układu wzrokowego wywołana czynnikami fizycznymi, chemicznymi, biologicznymi (zaćma zawodowa, pylica płuc krzemowa, zawodowy obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem),
- warmińsko - mazurskim - przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki,
- dolnośląskie - zespół cieśni nadgarstka.

4. Narażenia zawodowe

4.1. Rodzaje czynników szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia występujących w jednostkach organizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem czynników, które pojawiły się w roku sprawozdawczym oraz tych, których występowanie wskazuje tendencje wzrostowe

W jednostkach organizacyjnych Policji występuje narażenie na wiele czynników szkodliwych dla zdrowia. Najczęściej występujące czynniki, to:

- czynnik fizyczny: hałas, pył całkowity i respirabilny, pole elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące,

- czynnik chemiczny – tlenek węgla, tlenek azotu, ditlenek węgla i azotu, tlenki żelaza, aceton, formaldehyd, octan butylu, toluen, mangan, tlenek chromu (VI) - bezwodnik chromowy, rtęć, ołów,
- czynnik biologiczny – jako potencjalne zagrożenie na wirusy, bakterie, grzyby i pleśnie powodujące choroby: AIDS, WZW typu B i C, gruźlicę, kleszczowe zapalenie opon mózgowych.

Z analizy danych, przesłanych z komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, szkół Policji oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji wynika, iż przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) występują jedynie w odniesieniu do czynnika fizycznego jakim jest hałas. Przekroczenia te, w przeważającej mierze, dotyczą instruktorów wyszkolenia strzeleckiego, policjantów i pracowników wykonujących badania broni palnej, rusznikarzy, pilotów śmigłowców, mechaników pokładowych, steromotorzystów, policjantów pełniących służbę w pododdziałach antyterrorystycznych, muzyków, pracowników warsztatów samochodowych.

Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) odnoszą się do czynników takich jak: pyły, metanol i ołów. Przekroczenia te dotyczą: policjantów i pracowników Laboratorium Kryminalistycznego KWP Opole, wykładowców i kierownika Zakładu Interwencji Policyjnych CSP, stolarzy, ślusarzy, spawaczy oraz murarzy.

Zaznaczyć należy, że w roku 2013 nie pojawiły się nowe czynniki, które wpływają na służbę/pracę w warunkach przekroczenia NDN, natomiast w odniesieniu do przekroczenia NDS w roku sprawozdawczym odnotowano dodatkowo metanol.

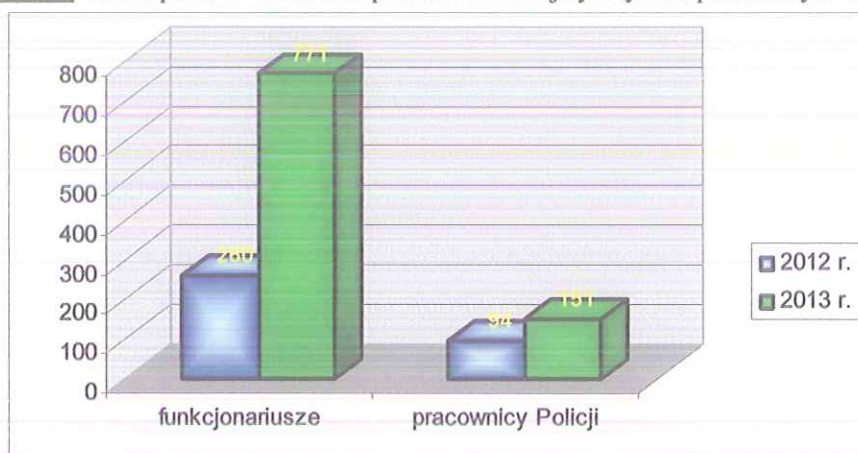
Do grupy czynników uciążliwych, występujących w jednostkach organizacyjnych Policji, w roku sprawozdawczym zaliczono: obciążenie statyczne i dynamiczne, brak oświetlenia naturalnego, pracę w pomieszczeniach poniżej poziomu otaczającego terenu, pracę w warunkach ciągłego napięcia i koncentracji przy nagrywaniu i odtwarzaniu zapisów magnetycznych w styczności ze zmiennym natężeniem i zakresem fal dźwiękowych, narażenie na promieniowanie jonizujące, pole elektromagnetyczne, kontakt z materiałem czynnym biologicznie, pracę przy monitorach ekranowych, nasłuch radiowy, fizyczne zwalczanie terroryzmu, obciążenie psychonerwowe, wymuszona pozycja ciała, pracę przy magazynowaniu i dystrybucji paliw płynnych, magazynowanie materiałów wybuchowych, magazynowanie i konserwowanie broni, wibracje, substancje chemiczne (benzyna, olej napędowy, rozpuszczalniki, brunoks, farby, toluen, chlor), pyły drewna miękkiego, narażenie na alergizujący czynnik biologiczny grupy 2 (*Aspergillus fumigatus*).

Grupe narażoną na służbę/pracę w czynnikach uciążliwych w przeważającej mierze stanowią: policjanci samodzielnych pododdziałów antyterrorystycznych, pełniący służbę w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, funkcjonariusze: wydziałów techniki operacyjnej, laboratoriów kryminalistycznych, dyżurni jednostek organizacyjnych Policji, policjanci komisariatów specjalistycznych oraz pracownicy warsztatów naprawczych, pracownicy kuchni, a także pracownicy administracyjno-biurowi.

4.2. Liczba osób zatrudnionych w warunkach występowania czynników szkodliwych lub uciążliwych

W roku 2013 łącznie w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń na hałas, służbę pełniło 771 policjantów (w roku 2012 – 260). W odniesieniu do pracowników Policji liczba ta kształtuje się na poziomie 151 pracowników (w roku 2012 – 94). Najwięcej przypadków przekroczenia hałasu odnotowano w garnizonach: małopolskim – 468, śląskim – 149, stołecznym – 47, łódzkim – 30.

Rysunek 8 Służba/praca w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń

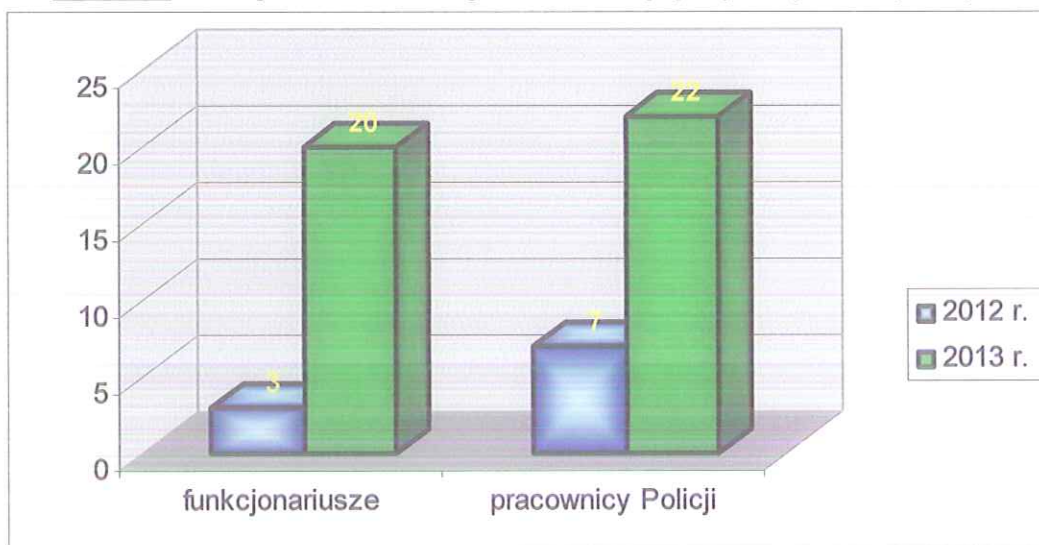
Źródło: opracowanie własne

W porównaniu z rokiem 2012, nastąpił wzrost liczby narażonych: policjantów o 196,54% oraz pracowników Policji o 60,64%.

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 6 do niniejszej analizy.

W warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń, w roku 2013 służbę pełniło 20 policjantów (w roku 2012 – 3) oraz 22 pracowników Policji (w roku 2012 – 7). Najwięcej przypadków służby w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń, odnoszących się do takich czynników jak: ołów wystąpiło w CSP w Legionowie – 18, metanolu w garnizonie opolskim - 3.

Rysunek 9 Służba/praca w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń

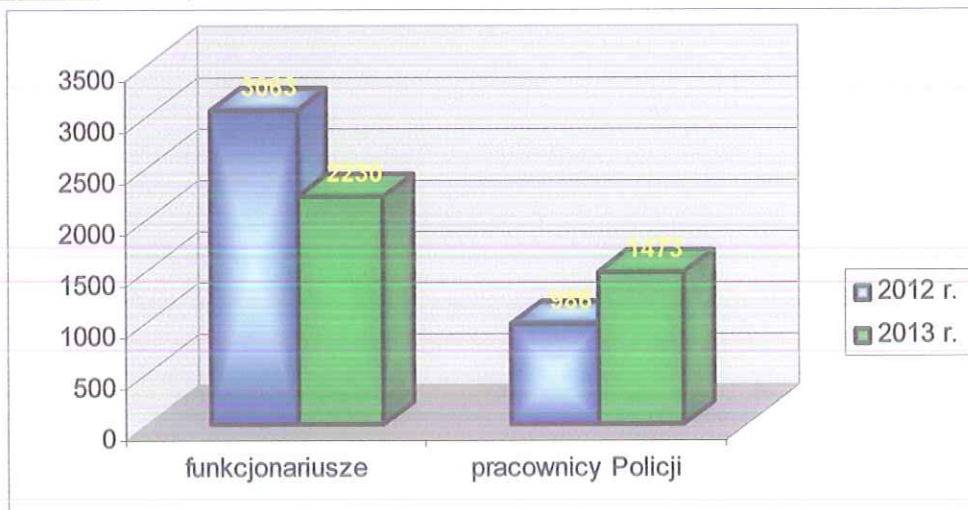

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 6a do niniejszej analizy.

W roku sprawozdawczym służbę w warunkach czynnika uciążliwego pełniło łącznie 2230 policjantów. W porównaniu do roku 2012 nastąpił spadek o 27,20%. W odniesieniu do pracowników cywilnych Policji w warunkach czynnika uciążliwego pracowało 1473 osoby – wzrost o 49,40% w stosunku do roku ubiegłego.

Rysunek 10 Służba/praca w warunkach występowania czynnika uciążliwego w latach 2012 – 2013

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 6c do niniejszej analizy.

5. Profilaktyczna ochrona zdrowia

5.1. Stan realizacji badań profilaktycznych – wstępnych, kontrolnych i okresowych pracowników i funkcjonariuszy (liczba osób zobowiązanych do przeprowadzenia badań oraz liczba osób, które wykonały badania)

W roku sprawozdawczym do wykonania badań profilaktycznych w jednostkach organizacyjnych Policji zobowiązanych było 41287 funkcjonariuszy, badania wykonało 39958, co daje 96,78% zobowiązanych do wykonania badania. Najwięcej badań nie wykonali funkcjonariusze garnizonu: pomorskiego – 217, śląskiego – 197, łódzkiego – 176, zachodniopomorskiego – 141 oraz mazowieckiego – 130.

Do wykonania badań kontrolnych zobowiązanych było 8508 funkcjonariuszy, z czego badania te wykonało 8361, co stanowi 98,27% wykonalności badań. Najwięcej badań nie wykonali funkcjonariusze garnizonu: dolnośląskiego – 31, zachodniopomorskiego – 21, śląskiego – 20.

W odniesieniu do pracowników cywilnych Policji w roku 2013 zobowiązanych do wykonania badania wstępnego było 1966 osób, z czego badania wykonało 1951 osób co daje 99,24% wykonalności badań. Badania te nie zostały wykonane przez pracowników zatrudnionych w garnizonie: zachodniopomorskim – 9 osób, mazowieckim – 1 osoba oraz w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie - 1 osoba .

Do wykonania badań okresowych zobowiązanych było 8932 pracowników cywilnych, badania wykonało 8783 osoby, co daje 98,33% wykonalności badań. Najwięcej osób, które nie wykonały badań odnotowano w garnizonie: śląskim i łódzkim – po 23 osoby, zachodniopomorskim – 20 osób.

Badania kontrolne winno wykonać 2247 osób. W roku 2013 wykonało je 2222 osób, co daje 98,89% wykonalności badań. Najwięcej badań kontrolnych nie wykonali pracownicy KGP – 8 osób oraz pracownicy zatrudnieni w garnizonie: małopolskim – 5 osób, mazowieckim – 4 osoby, zachodniopomorskim – 3 osoby.

Osoby nie posiadające aktualnych badań lekarskich, zgodnie z przepisami prawa, nie powinny być dopuszczone przez przełożonego do wykonywania służby/ pracy bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku. Dotyczy to zarówno badań wstępnych, okresowych/ profilaktycznych i kontrolnych. Pracodawca decydując się na dopuszczenie do pracy podwładnego nieposiadającego aktualnych badań, narusza przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. Konsekwencją tego może być nałożenie na niego kary grzywny przewidzianej w art. 283 § 1 k.p.

Poza tym nadmienić należy, że dopuszczenie pracownika do pracy bez aktualnego zaświadczenia o zdolności do pracy może być także uznane za przyczynę zewnętrzną wypadku przy pracy - zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego SN z 7 lutego 2006 r. (sygn. II UK 192/2005).

Szczegółowe dane w tym zakresie zawarte są w załączniku nr 6b do niniejszej analizy.

5.2. Najważniejsze przyczyny niewykonania badań profilaktycznych

Z analizy danych przesłanych przez jednostki organizacyjne Policji wynika, iż najważniejszymi przyczynami niewykonywania badań były:

- długotrwałe zwolnienia lekarskie i świadczenia rehabilitacyjne,
- przebywanie na urlopach macierzyńskich i wychowawczych,
- delegowanie do udziału w kursach i szkoleniach poza jednostkami,
- wydanie skierowań w grudniu, które są w realizowane w styczniu roku następnego,
- sporadycznie niezdyscyplinowanie funkcjonariuszy,
- znaczne obciążenie czynnościami służbowymi.

5.3. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na badania profilaktyczne – wstępne, kontrolne i okresowe pracowników i funkcjonariuszy

W roku 2013 wielkość środków finansowych przeznaczonych na badania profilaktyczne i okresowe funkcjonariuszy i pracowników Policji kształtowała się następująco:

- badania profilaktyczne funkcjonariuszy	- 5 260 511,23 zł.,	
- badania kontrolne funkcjonariuszy	- 416 064,10 zł.,	
- badania wstępne pracowników cywilnych	- 207 208,51 zł.,	
- badania okresowe pracowników cywilnych	- 1 198 593,50 zł.,	
- badania kontrolne pracowników cywilnych	- 88 870,80 zł.	

Tabela 9 Szczegółowe dane w zakresie środków finansowych przeznaczonych na badania profilaktyczne i kontrolne funkcjonariuszy i pracowników Policji w roku 2013

Jednostka organizacyjna Policji	Wielkość środków finansowych przeznaczonych na badania profilaktyczne				
	funkcjonariusze		pracownicy cywilni		
	badania profilaktyczne	badania kontrolne	badania wstępne	badania okresowe	badania kontrolne
KWP Białystok	161 744,00	8 311,00	3 742,00	56 093,00	1 880,00
KWP Bydgoszcz	324 693,45	15 123,50	*	69 414,88	4 142,00
KWP Gdańsk	448 724,80	27 887,00	15 253,00	96 185,70	6 555,00
KWP Gorzów Wlkp.	101 503,70	9 292,80	4 599,90	15 254,60	9 289,00
KWP Katowice	592 585,00	34 790,00	23 151,00	105 337,00	7 560,00
KWP Kielce	97 786,00	9 823,00	3 000,00	18 239,00	2 010,00
KWP Kraków	227 322,55	14 617,20	13 486,45	48 083,05	3 400,40
KWP Lublin	467 387,00	20 003,00	3 650,00	68 450,00	4 999,00
KWP Łódź	353 571,00	27 499,00	16 405,00	80 145,00	6 337,00
KWP Olsztyn	31 156,00	6 555,00	5 950,00	18 955,00	851,00
KWP Opole	130 620,00	13 578,00	8 845,00	21 300,00	2 106,00
KWP Poznań	289 178,00	22 313,00	7 404,00	66 363,00	3 781,00
KWP Radom	296 888,00	15 255,00	5 568,00	49 974,00	3 185,00
KWP Rzeszów	241 897,93	12 959,50	5 270,96	39 469,58	2 938,00
KWP Szczecin	223 972,10	16 687,60	11 845,80	44 284,40	3 227,90
KWP Wrocław	304 227,70	35 369,00	11 606,00	36 009,00	5 419,00
KSP	667 335,00	117 270,00	48 390,00	170 565,00	13 927,00
WSPol	18 810,00	520,00	3 556,00	22 623,49	1 080,00
CSP	13 359,00	420,00	5 688,00	17 561,50	330,00
SP Katowice	8 383,00	175,00	691,00	9 195,00	315,00
SP Piła	2 872,00	707,50	2 110,50	5 835,00	706,50
SP Słupsk	4 107,00	324,00	575,90	4 280,30	396,00
CLKP	1 560,00	280,00	3 900,00	2 850,00	420,00
KGP	250 828,00	6 304,00	2 520,00	132 126,00	4 016,00
RAZEM	5 260 511,23	416 064,10	207 208,51	1 198 593,50	88 870,80

Źródło: opracowanie własne

* Kwota za badania wstępne pracowników cywilnych została ujęta w środkach finansowych przeznaczonych na badania okresowe z uwagi na brak możliwości wyodrębnienia tych kwot.

5.4. Inne przedsięwzięcia podejmowane w zakresie medycyny pracy

W roku 2013 w ramach medycyny pracy oprócz badań profilaktycznych i kontrolnych policjantów oraz wstępnych, okresowych i kontrolnych pracowników Policji, podejmowano następujące przedsięwzięcia:

1) wykonano szczepienia funkcjonariuszy i pracowników Policji przeciwko:

- *WZW typu B* (szczepieniem objęto w szczególności techników kryminalistyki, służbę w PdOZ i Policyjnej Izbie Dziecka). Najwięcej szczepień wykonano w garnizonie: mazowieckim - 1593 dawki, małopolskim - 643 dawki, kujawsko-pomorskim – 638 dawek, podkarpackim – 507 dawek, podlaskim - 504 dawki, lubelskim – 403 dawki,

- *kleszczowemu zapaleniu mózgu* (szczepieniem objęto w szczególności przewodników psów i techników kryminalistyki). Najwięcej szczepień wykonano w garnizonie: lubelskim – 182 osoby, śląskim - 79 dawek, małopolskim – 41 dawek, kujawsko – pomorskim – 35 dawek,
 - *tężcowi* (szczepieniem objęto w szczególności techników kryminalistyki i przewodników psów). Najwięcej szczepień wykonano w garnizonie: podkarpackim – 569 dawek, lubelskim – 364 dawki, małopolskim – 331 dawek, śląskim – 246 dawek, lubuskim – 242 dawki,
 - *grypie* – najwięcej funkcjonariuszy i pracowników zaszczepiono w garnizonie: lubuskim – 600 osób, łódzkim – 454 osoby, świętokrzyskim – 406 osób, śląskim – 261 osób,
- 2) zrealizowano badania kierowców w celu uzyskania uprawnień do kierowania pojazdem uprzywilejowanym oraz badań psychologicznych. Badania te wykonano m.in. w garnizonie: śląskim 888 badań lekarskich oraz 867 badań psychologicznych, lubuskim 326 badania, małopolskim 1009 osób, Szkole Policji w Pile 16 badań,
 - 3) kierowano funkcjonariuszy i pracowników Policji na turnusy o profilu antystresowym,
 - 4) zrealizowano profilaktyczne usługi medyczne związane z zaistniałymi w trakcie wykonywania obowiązków służbowych zdarzeniami ekspozycyjnymi na zakażenie czynnikami biologicznymi. Zdarzenia te miały miejsce m. in. w garnizonie: stołecznym – 41 funkcjonariuszy, śląskim wobec 32 osób, które uczestniczyły w zdarzeniach w 2013 roku. Ponadto przeprowadzono zlecone przez lekarza medycyny pracy badania profilaktyczne wobec 11 osób, których ekspozycja nastąpiła w latach ubiegłych, podkarpackim - 19 funkcjonariuszy,
 - 5) dokonano refundacji kosztów zakupu okularów korygujących wzrok do pracy przy monitorze ekranowym, m.in. w garnizonie: śląskim 608 osób, dolnośląskim 451 osób, stołecznym 419 osób, małopolskim 335 osób,
 - 6) zrealizowano badania sanitarno-epidemiologiczne: 20 funkcjonariuszy garnizonu podlaskiego, 29 funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ w garnizonie lubuskim, 37 badań mikrobiologicznych funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ i Policyjnej Izbie Dziecka oraz przeprowadzono 67 badań przedłużających ważność posiadanych już przez policjantów książeczek zdrowia dla celów sanitarno-epidemiologicznych w garnizonie śląskim, 27 badań dla funkcjonariuszy w garnizonie świętokrzyskim, 33 policjantów w garnizonie mazowieckim,

- 7) wykonano badania szkodliwości czynników chemicznych i fizycznych na stanowiskach służby/pracy w jednostkach organizacyjnych Policji garnizonu: śląskiego, małopolskiego, mazowieckiego oraz stołecznego,
- 8) zrealizowano komisyjne badania lekarskie w zakresie przydatności funkcjonariusza do służby w Policji lub na zajmowanym stanowisku, m. in. dla 146 policjantów w garnizonie lubuskim,
- 9) przeprowadzono komisyjne badanie lekarskie w kierunku określenia uszczerbku na zdrowiu, spowodowanego wypadkiem lub chorobą pozostającymi w związku ze służbą, m. in. w garnizonie małopolskim - 458 policjantów, lubuskim - 188 policjantów,
- 10) w Szkole Policji w Słupsku w ramach dodatkowych przedsięwzięć podejmowanych w zakresie medycyny pracy wykonano, badania poziomu stężenia PSA w surowicy dla 115 policjantów i pracowników Szkoły.

Na uwagę, także zasługuje inicjatywa zrealizowana w ramach zagadnień związanych z medycyną pracy, bez ponoszenia dodatkowych kosztów przez KWP w Katowicach, umożliwiającą zarówno funkcjonariuszom jak i pracownikom Policji garnizonu śląskiego skorzystanie z badań słuchu, badań dla kobiet (cytologia, usg dopochwowe, mammografia lub usg piersi), badań przesiewowych krwi ukierunkowanych na wczesne wykrycie raka prostaty. Podobną inicjatywę podjęto w maju i listopadzie 2013r. w garnizonie stołecznym, gdzie zorganizowano „Białe Soboty” dla policjantów i pracowników Policji oraz członków ich rodzin. Przedsięwzięcie to obejmowało 8 pakietów porad i konsultacji lekarskich. Wykonano 447 badań lekarskich oraz 201 badań przy użyciu aparatury diagnostycznej.

W garnizonie łódzkim, kontynuując Program Operacyjny Kapitał Ludzki, w ramach projektu „Szkolenie policjantów w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy”, przeszkolone zostały 102 osoby. Natomiast Ratownicy Medyczni zatrudnieni w Ośrodku Szkolenia Policji w Łodzi z/s w Sieradzu przeszkolili w zakresie udzielania pierwszej pomocy 404 osoby z garnizonu łódzkiego oraz 347 słuchaczy kursu podstawowego.

Ponadto, lekarze sprawujący profilaktyczną opiekę zdrowotną nad funkcjonariuszami i pracownikami Policji brali udział w posiedzeniach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy, przeglądach stanowisk służby/ pracy, pracach komisji ds. urlopów dodatkowych z tytułu pełnienia służby w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, jak również działaniach związanych z oceną ryzyka zawodowego.

5.5. Współpraca z inspektorem sanitarnym MSW

W minionym, 2013 roku współpraca z Państwowym Inspektorem Sanitarnym MSW poza działalnością kontrolną przedstawioną w punkcie 8.2. niniejszej analizy, polegała w szczególności na:

- ustaleniach i konsultacjach w zakresie: stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych, opracowywaniu instrukcji i procedur postępowania na poszczególnych stanowiskach lub przy wykonywaniu określonych prac, zalecaniu szczepień ochronnych dla poszczególnych służb i grup pracowniczych,
- konsultacjach w zakresie przeprowadzania badań środowiskowych na stanowiskach pracy/służby (szczególnie konsultacje z zakresu sporządzania informacji o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym),
- prowadzeniu doraźnych szkoleń tematycznych dla funkcjonariuszy poszczególnych służb, dotyczących m.in. narażenia na choroby zakaźne i pasożytnicze oraz wdrażania działań o charakterze profilaktycznym,
- konsultacjach w zakresie stosowania instrukcji, procedur i algorytmów postępowania na wypadek ukąszeń, zakłuć, zadrapań, skaleczeń, zanieczyszczeń błon śluzowych w następstwie kontaktu z osobami chorymi na AIDS i zakażonymi wirusem HIV, HCV, HBV oraz osobami pochodzącymi z tzw. grup wysokiego ryzyka,
- udzielaniu wskazówek w sprawie dezynfekcji pomieszczeń, w których przebywały osoby chore na gruźlicę oraz konsultacji, dotyczących monitorowania stanu zdrowia policjantów i pracowników Policji po kontakcie z osobami chorymi,
- uczestniczeniu w odbiorach obiektów i pomieszczeń przekazywanych do użytkowania.

6. Ocena szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy

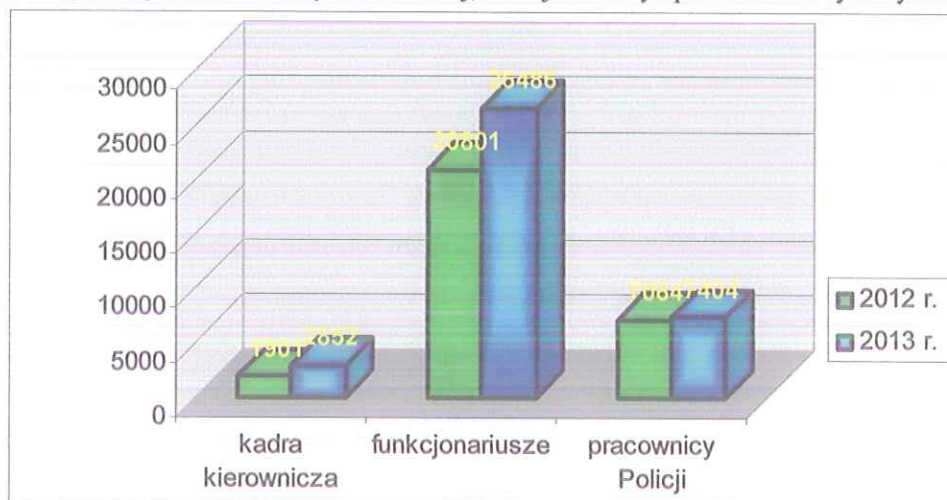
6.1. Liczba przeszkolonych osób, z wyszczególnieniem kadry kierowniczej, funkcjonariuszy i pracowników cywilnych

W 2013 roku szkoleniami w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy objętych zostało łącznie 36742 funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Policji, w tym 2852 osoby z kadry kierowniczej, 26486 policjantów oraz 7404 pracowników Policji.

Zaznaczyć należy, iż w stosunku do roku 2012 nastąpił widoczny wzrost liczby przeszkolonych osób, w stosunku do: kadry kierowniczej o 50,03%, funkcjonariuszy o 27,33%, natomiast pracowników cywilnych Policji o 4,81%. Najwięcej osób z kadry kierowniczej przeszkolono w garnizonie: stołecznym 391, śląskim 301, dolnośląskim 278, zachodniopomorskim 276 oraz lubuskim 258. Wśród funkcjonariuszy najwięcej osób

przeszkolono w garnizonie: śląskim 5325, lubuskim 2381 i zachodniopomorskim 2079, zaś wśród pracowników cywilnych w garnizonie: stołecznym 1342 i lubuskim 865.

Rysunek 11 Liczba osób objętych szkoleniem w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy w latach 2012 - 2013 z wyszczególnieniem kadry kierowniczej, funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Policji

Źródło: opracowanie własne

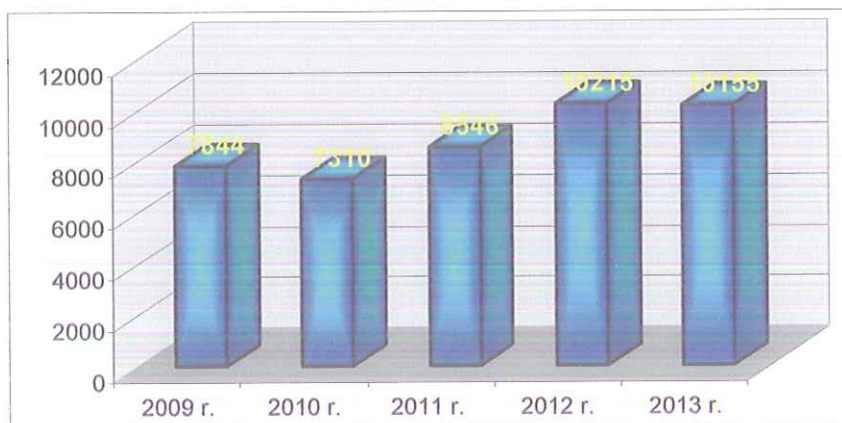
Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w załączniku nr 7 do niniejszej analizy.

6.2. Szkolenie wstępne – czy wszyscy pracownicy i funkcjonariusze nowo przyjęci do pracy/służby w roku 2013 przeszli szkolenie wstępne z zakresu bhp – liczba osób objętych szkoleniem wstępnym i liczba nowo przyjętych osób

W okresie sprawozdawczym szkoleniem wstępnym objęto 7 336 funkcjonariuszy oraz 2 819 pracowników Policji. Łącznie przeszkolono 10 155 osób. Zobowiązanych do przeszkolenia było 8 722 osoby. Większa ilość osób objętych szkoleniem wstępnym wynika między innymi z faktu, iż szkoleniem tym objęte są również osoby odbywające praktyki i staże w jednostkach organizacyjnych Policji. Najwięcej funkcjonariuszy przeszkolono w garnizonie: stołecznym 849, wielkopolskim 731 oraz małopolskim 518, natomiast pracowników Policji w garnizonie: wielkopolskim 322, pomorskim 282, dolnośląskim 210. Nie występowały przypadki dopuszczenia do służby/pracy bez odbycia szkolenia wstępnego w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy.

Analizując dane statystyczne na przestrzeni kilku ostatnich lat należy zaznaczyć, iż od roku 2010 następował systematyczny wzrost ilości osób objętych szkoleniem wstępnym w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy, jedynie w roku 2013 nastąpił nieznaczny spadek o 0,59 % w stosunku do roku 2012.

Rysunek 12 Liczba osób objętych szkoleniem wstępnym w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/pracy w latach 2009 - 2013

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w załączniku nr 7 do niniejszej analizy.

6.3. Szkolenie okresowe - czy wszyscy pracownicy i funkcjonariusze zobowiązani do odbycia szkolenia okresowego z zakresu bhp zostali objęci tym szkoleniem – liczba osób zobowiązanych do odbycia szkolenia w roku sprawozdawczym oraz liczba osób, które odbyły szkolenie

W roku 2013 szkoleniem okresowym bhp objęto 20 684 funkcjonariuszy oraz 5 770 pracowników Policji. Zobowiązanych do przeszkolenia było 57 517 osób, łącznie przeszkolono 26 454 osoby, co stanowi jedynie 45,99% osób, które winny zostać przeszkolone.

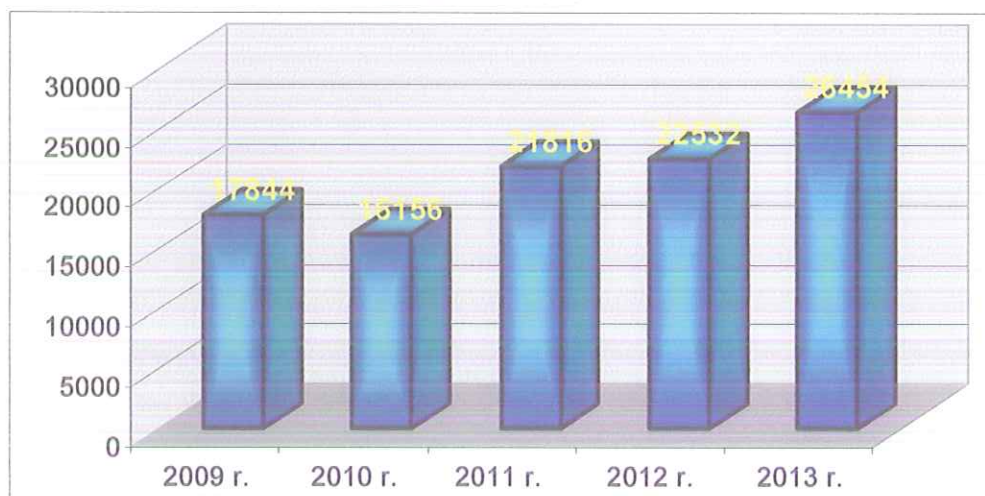
Największy odsetek nieprzeszkolonych funkcjonariuszy występuje w garnizonie: stołecznym 95,97%, łódzkim 95,66% oraz podlaskim 92,28%.

Natomiast największy odsetek nieprzeszkolonych pracowników cywilnych Policji w garnizonie: podlaskim 70,33%, świętokrzyskim 50,25% oraz łódzkim 47,13%.

Jedynie w garnizonie lubelskim oraz Szkołach Policji w Pile i Słupsku przeszkolono 100% zobowiązanych do odbycia szkolenia okresowego pracowników cywilnych.

Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w załączniku nr 7 do niniejszej analizy.

Rysunek 13 Liczba osób objętych szkoleniem okresowym w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy w latach 2009 - 2013

Źródło: opracowanie własne

Poddając analizie powyższy wykres należy zaznaczyć, iż od roku 2010 następuje systematyczny wzrost ilości osób objętych szkoleniem okresowym w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy. Pomimo to, w dalszym ciągu występują znaczne braki w aktualnych szkoleniach okresowych bhp zarówno wśród policjantów jak i pracowników Policji. Jako główną przyczynę niepełnego zrealizowania szkoleń okresowych z dziedziny bhp, jednostki organizacyjne Policji wskazują - brak środków finansowych. Jednakże, wśród przyczyn należy wymienić także:

- długotrwałe zwolnienia lekarskie i świadczenia rehabilitacyjne,
- przebywanie na urloпах macierzyńskich i wychowawczych,
- delegowanie do udziału w kursach i szkoleniach poza jednostkami,
- znaczne obciążenie czynnościami służbowymi.

7. Ocena stanu wyposażenia i stosowania środków ochrony indywidualnej

Przyznawanie środków ochrony indywidualnej, dla funkcjonariuszy i pracowników Policji odbywa się w oparciu o zapisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. *Kodeks Pracy*¹², rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009r. w sprawie *umundurowania policjantów*¹³ oraz zarządzenia Nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2002r. w sprawie *określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania*¹⁴.

¹² ustawa z dnia 26 czerwca 1974r., *Kodeks Pracy* (t.j. Dz. U. z 1998r., Nr 21, poz. 94 z późn. zm.),

¹³ Rozporządzenie MSWiA z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie *umundurowania policjantów* (Dz. U. Nr 90, poz. 738 z późn. zm.);

¹⁴ Zarządzenie Nr 13 KGP z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie *określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania* (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 70 z późn. zm.),

Z przesłanych do Komendy Głównej Policji analiz stanu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy poszczególnych garnizonów, szkół Policji i Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji wynika, iż w roku 2013 dokonywano doposażenia policjantów i pracowników Policji w środki ochrony indywidualnej. Doposażenie to odbywało się dwutorowo poprzez zakup centralny lub dokonywane było indywidualnie przez jednostki organizacyjne Policji na podstawie norm, określonych dla wszystkich jednostek Policji.

W roku 2013 doposażono funkcjonariuszy i pracowników cywilnych Policji między innymi w:

- środki higieny osobistej,
- odzież ochronną i roboczą dla pracowników,
- odzież ochronną dla funkcjonariuszy i pracowników laboratoriów kryminalistycznych (fartuchy, czepki, prześcieradła polipropylenowe, rękawiczki jednorazowe - lateksowe, nitrylowe, winylowe),
- jednorazowe kombinezony ochronne z kapturem,
- osłony na obuwie,
- zestawy ochronne przeciwko HIV,
- półmaski przeciwpyłowe z zaworkiem i bez zaworka z filtrami FFP2 i FFP3,
- kamizelki i narękawki odblaskowe,
- wyposażenie specjalne dla SAT,
- rękawice letnie z białym mankietem dla policjantów ruchu drogowego,
- wyposażenie specjalne dla psów służbowych,
- zestawy asekuracyjne do pracy na wysokości,
- leki, środki opatrunkowe i płyny do dezynfekcji,
- sprzęt alpinistyczny, półbuty, dresy, bluzy – na potrzeby SPAP,
- ubranie robocze specjalistyczne typu ogniotrwałego.

Ponadto, między innymi w KWP w Bydgoszczy pozyskano również asortyment z Programu standaryzacji Komend i Komisariatów, tj.: kaftan bezpieczeństwa 16 szt., kostium do pełnego gryzienia 1kpl.

Ogólny stan wyposażenia i stosowania środków ochrony indywidualnej przez policjantów i pracowników jednostek organizacyjnych Policji był na dobrym poziomie i w znacznej mierze zabezpieczał potrzeby w tym zakresie.

7.1. Braki w zaopatrzeniu i przyczyny tego stanu

Pomimo ciągłego doposażenia jednostek Policji w środki ochrony indywidualnej nadal zgłaszane są braki w wyposażeniu, które dotyczą przede wszystkim:

- kamizelek taktycznych (przeciwuderzeniowych, kuloodpornych ciężkich),
- kasków ochronnych z osłoną twarzy i karku (nowego typu),
- hełmów kewlarowych dla pirotechników,
- rękawic ochronnych - skórzanych,
- ochraniaczy nóg,
- latarek sygnalizacyjnych,
- ochronników słuchu do strzelań,
- maseczek przeciwpylowych i przeciwzapachowych,
- zestawów asekuracyjnych do pracy na wysokości,
- opatrunków osobistych,
- ubrań ogólnych,
- kombinezonów specjalnych,
- półbutów sportowych, kłapek na spodach przeciwślizgowych,
- ubrań ciepłochronnych,
- odzieży i obuwia roboczego,
- rękawic roboczych (grubych i cienkich-lateksowych),
- okularów do pracy przy maszynach i urządzeniach,
- pasów ochronnych do transportu ręcznego,
- kasków ochronnych do pracy na wysokości,
- masek biobójczych lub półmasek filtrujących oraz przeciwpylowych,
- środków do dezynfekcji skóry i mycia powierzchni skażonych.

Wskazane powyżej niedobory spowodowane były w głównej mierze brakiem środków finansowych. W miarę posiadanych środków niedobory te będą likwidowane w roku 2014.

8. Kontrola i nadzór nad polityką BHP

8.1. Kontrola wewnętrzna w zakresie problematyki bhp, najistotniejsze nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli oraz podjęte działania naprawcze, w szczególności wobec zdarzeń powtarzalnych

W roku 2013 pracownicy i funkcjonariusze służby bhp w jednostkach organizacyjnych Policji na bieżąco prowadzili kontrole warunków służby/ pracy na podstawie obowiązującej Decyzji nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie *wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach*

*obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych*¹⁵, jak też poprzez przeglądy tych warunków.

W toku tych czynności stwierdzone zostały nieprawidłowości, wśród których należy wymienić m. in.:

- nieodpowiednie rozmieszczenie mebli i sprzętu w pokojach, utrudniające pracownikom swobodę ruchów oraz bezpieczne i wygodne przejścia podczas wykonywania służby/pracy,
- niewłaściwe wyposażenie stanowisk służby/ pracy (np. brak lub uszkodzone krzesła przeznaczone do pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe, brak wyposażenia okien w urządzenia eliminujące nadmierne operowanie promieni słonecznych),
- braki w oznakowaniu zróżnicowanej wysokości stopni schodów,
- niewłaściwe wyposażenie pomieszczeń higieniczno – sanitarnych,
- braki w oznakowaniu regałów, znajdujących się w pomieszczeniach archiwalnych w informacje dotyczące maksymalnego ich obciążenia, a także maksymalnego obciążenia podłóg,
- nie wydzielienia pomieszczenia jadalni dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych,
- zły stan podłóg i ścian w pomieszczeniach służby/ pracy,
- uszkodzone i przetarte wykładziny dywanowe,
- braki w oznakowaniu progów w wejściach do pomieszczeń,
- niewłaściwe wyposażenie apteczek,
- brak wyznaczonych osób do udzielania pierwszej pomocy,
- usterki instalacji elektrycznej,
- zły stan zewnętrznych dróg komunikacyjnych,
- niesprawne drabiny,
- brak aktualnych kwalifikacji do obsługi urządzeń dźwigowych towarowo-osobowych oraz do wykonywania prac spawalniczych,
- zły stan elektronarzędzi,
- nie zapewnienie środków higienicznych w postaci preparatów do dezynfekcji skóry,
- braki w wyposażeniu w odzież ochronną i obuwiu robocze,
- nie uwzględnianie w skierowaniach na badania okresowe wszystkich czynników szkodliwych i uciążliwych lub niebezpiecznych występujących na stanowisku pracy,

¹⁵ Decyzja nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. MSW z 2012 r. Poz. 43),

- brak badań lekarskich w celu uzyskania zaświadczenia stwierdzającego brak przeciwwskazań do wykonywania prac na wysokości,
- brak szkoleń okresowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, uwzględniającego bezpieczeństwo podczas prac na wysokości,
- brak kart charakterystyki preparatów niebezpiecznych i ich mieszanin,
- brak wyposażenia samochodów w pakiety HIV.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości podjęto działania naprawcze, mające na celu poprawę warunków służby/pracy. W ramach działań naprawczych wykonano m.in.:

- naprawy wadliwych instalacji w budynkach,
- remonty budynków i parkingów,
- oznakowanie w widoczny sposób regałów z zakresu dopuszczalnego obciążenia,
- naprawę lub wymianę wyposażenia stanowisk służby/pracy (np. wykładzin podłogowych, ergonomicznych foteli na stanowiskach służby/ pracy z monitorem ekranowym),
- uzupełniono braki w wyposażeniu apteczek,
- doposażono funkcjonariuszy i pracowników Policji w środki ochrony indywidualnej,
- doposażono pracowników Policji w odzież ochronną i obuwie robocze.

Zaznaczyć należy, że wszystkie wnioski organizacyjno – porządkowe realizowane były na bieżąco. Usunięcie nieprawidłowości wymagających znacznych nakładów finansowych, realizowane było w miarę posiadanych środków lub ujęte w harmonogramach działań na rok następny.

8.2. Kontrole problematyki bhp przeprowadzane przez organy kontroli zewnętrznej (np. Państwową Inspekcję Pracy)

W roku 2013 jednostki organizacyjne Policji kontrolowane były przez następujące organy kontroli zewnętrznej:

- Państwowa Inspekcja Pracy – przeprowadziła 20 kontroli,
- Państwowa Inspekcja Sanitarna MSW – przeprowadziła 1952 kontroli,
- Urząd Nadzoru Budowlanego – przeprowadził 1 kontrolę,
- Urząd Dozoru Technicznego – przeprowadził 28 kontroli.

Ponadto Inspektorzy Ochrony Radiologicznej prowadzili miesięczne lub kwartalne kontrole zamkniętych źródeł promieniowania, zgodnie z planem ochrony radiologicznej. Kontrole te dotyczyły monitorowania urządzeń RIO-3 montowanych na śmigłowcach oraz indywidualnych błon dozymetrycznych. Z informacji uzyskanych z jednostek

organizacyjnych Policji wynika, iż w okresie sprawozdawczym nie odnotowano zdarzeń radiologicznych.

8.3. Główne problemy ujawnione przez te kontrole

W roku 2013 w toku czynności kontrolnych inspektorzy Państwowej Inspekcji Pracy wykazali nieprawidłowości związane z:

- brakiem instruktaży stanowiskowych, obejmujących czynności w zakresie doraźnego tankowania pojazdów służbowych,
- brakiem wykazu prac szczególnie niebezpiecznych,
- brakiem wykazu prac wykonywanych przez co najmniej dwie osoby w celu zapewnienia asekuracji,
- niewłaściwym określeniem w regulaminie pracy terminów składania przez pracowników wniosków dot. rozwiązania stosunków pracy, sporządzania harmonogramów pracy oraz terminu wypłaty wynagrodzenia za pracę,
- ustalaniem rozkładów czasu pracy pracowników, wykonujących prace w systemie równoważnego czasu pracy, bez uwzględnienia planowanych urlopów wypoczynkowych i innych usprawiedliwionych nieobecności,
- wskazywaniem w rozkładach czasu pracy dni wolnych od pracy, udzielonych w zamian za pracę w niedziele i święta,
- niewłaściwym określeniem zasad przyznawania świadczeń w regulaminie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Nieprawidłowości, jakie stwierdzono podczas kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSW, dotyczyły głównie:

- stanu sanitarno-higienicznego budynków, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, magazynów archiwalnych i pomieszczeń biurowych, np. zapewnienia gładkich, zmywalnych, łatwych do utrzymania w czystości powierzchni ścian i podłóg, usunięcia przyczyn i skutków zawilgocenia i zagrzybienia głównie w pomieszczeniach węzłów sanitarnych i w części podpiwniczonej budynków,
- stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń dla osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, tj. zapewnienia trwałych i zmywalnych podłóg oraz ścian odpornych na działanie wilgoci oraz preparatów czyszczących i dezynfekujących,

- braku pomieszczenia szatni dla pracowników zatrudnionych na stanowisku sprzątaczek oraz wyznaczonego miejsca do higienicznego osuszania i przechowywania sprzętu oraz środków do utrzymania czystości,
- braku zapewnienia w budynku magazynowym pomieszczenia do higienicznego spożywania posiłków przez pracowników,
- braku zapewnienia i wyposażenia szatni dla funkcjonariuszy w szafki na odzież przeznaczone do indywidualnego użytku,
- niewłaściwego stanu technicznego obiektów i pomieszczeń,
- występowania niezgodnej z obowiązującymi przepisami powierzchni podłóg w pomieszczeniach pracy,
- braku w pomieszczeniu do spożywania posiłków umywalki wyposażonej w bieżącą ciepłą i zimną wodę,
- braku osłon w oknach chroniących przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych i oślnieniem stanowisk pracy wyposażonych w monitory ekranowe,
- braku siedzisk zgodnych z obowiązującymi przepisami przy stanowiskach służby/ pracy wyposażonych w monitory ekranowe,
- braku zapewnienia prawidłowego przechowywania bielizny czystej i brudnej oraz odzieży własnej zatrzymanych w pomieszczeniu PdOZ,
- nie przeprowadzania dezynfekcji kasków i rękawic używanych przez oddziały prewencji Policji oraz braku zapewnienia odpowiednich warunków ich suszenia,
- nieodpowiedniego postępowania z odpadami medycznymi,
- braku rejestrów: prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do 3 lub 4 grupy oraz pracowników narażonych na działanie ww. czynników,
- braku zabezpieczenia funkcjonariuszy przez szkodliwymi czynnikami biologicznymi, poprzez zastosowanie dostępnych szczepionek przeciw WZW B i KZM,
- braku przeprowadzania badań środowiska pracy w zakresie promieniowania elektromagnetycznego,
- braku ciepłej wody do zmywania kojców,
- braku odpowiednich regałów w pomieszczeniach składnicy akt,
- niedostatecznego oświetlenia garażu,
- braku możliwości higienicznego suszenia skóry rąk,
- złego stanu podłóg, ścian, sufitów, stolarki okiennej,

- nierównej nawierzchni placu przed budynkiem garażowym,
- braku środków do dezynfekcji rąk i powierzchni,
- niewłaściwego wyposażenia apteczek.

8.4. Realizacja najważniejszych wniosków pokontrolnych

Nakazy bądź zalecenia pokontrolne, które nie wymagały dużych nakładów finansowych, tj.: uzupełnienia dokumentacji szkoleniowej, uaktualnienia lub wykonania oceny ryzyka zawodowego, wykonania pomiarów środowiska pracy, doposażenia w środki ochrony indywidualnej, odzież roboczą lub środki czystości, zostały zrealizowane niezwłocznie lub są w trakcie realizacji. Zalecenia, które wymagają znacznych nakładów finansowych lub ich realizacja wymaga opracowania projektów modernizacyjnych i wszczęcia procedur przetargowych, zostały ujęte w planach modernizacyjno – remontowych na kolejne lata. W przypadku braku możliwości realizacji nakazów w wyznaczonym terminie w zakresie wskazanych prac, kierowane są wnioski z prośbą o prolongatę terminu. W celu terminowej realizacji zaleceń pokontrolnych jednostki organizacyjne Policji starają się także pozyskać pozabudżetowe środki finansowe.

8.5. Nadzór i kontrola warunków pracy

Nadzór i kontrola warunków służby/pracy w jednostkach organizacyjnych Policji sprawowane były przez Komendę Główną Policji oraz komendy wojewódzkie (Stołeczną) Policji. W ramach tych czynności w roku sprawozdawczym:

- 1) przeprowadzono 61 kontroli stanu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej*¹⁶, w toku których stwierdzono szereg uchybień i nieprawidłowości dotyczących m. in.:
 - nieadekwatnego przydziału środków ochrony indywidualnej do obowiązujących tabel i norm należności oraz charakteru wykonywanych czynności przez pracowników zatrudnionych na stanowisku mechanika samochodowego i konserwatora,
 - braku prowadzenia ewidencji przychodu i rozchodu środków chemicznych w poszczególnych pracowniach lub prowadzenie jej w sposób uniemożliwiający prawidłowy nadzór nad środkami chemicznymi,
 - braku aktualnych kart charakterystyki środków chemicznych,
 - braku wentylacji w pomieszczeniach: magazynowym do przechowywania środków chemicznych oraz do przechowywania odpadów chemicznych,

¹⁶ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092).

- braku przeprowadzania szkoleń okresowych z zakresu bhp,
 - nie kierowania osób na profilaktyczne badania lekarskie,
 - braki w oznakowaniu znakami bezpieczeństwa,
- 2) przeprowadzono czynności kontrolne w oparciu o Decyzję nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych¹⁷ oraz przeglądy warunków służby/ pracy opisane w pkt. 8.1. niniejszej analizy,
 - 3) uczestniczono w odbiorach remontowanych lub przebudowywanych budynków jednostek podległych,
 - 4) uczestniczono w pracach Komisji ds. BHP, w ramach których realizowane były zagadnienia dotyczące: działania w kierunku ochrony zdrowia policjantów i pracowników, przeglądów w kierunku poprawy warunków służby/pracy, okresowej oceny stanu bezpieczeństwa i higieny służby/pracy, oceny ryzyka związanego z wykonywanym zawodem, planowania nakładów na wykonanie zadań dotyczących poprawy warunków służby/pracy, organizacji pracy, zwłaszcza w warunkach uciążliwych lub szkodliwych,
 - 5) nadzorowano przeprowadzone postępowania powypadkowe przez jednostki podległe.

Należy dodać, iż w ramach prowadzonej koordynacji zadań w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy Wydział Ochrony Pracy Gabinetu Komendanta Głównego Policji w roku 2013 zorganizował roczną odprawę dla osób realizujących zagadnienia bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy w komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji, komendach miejskich/powiatowych/ rejonowych Policji, Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, szkołach Policji oraz Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym Policji. Na odprawie tej poruszano zagadnienia budzące najczęściej wątpliwości i nieścisłości wśród pracowników/ policjantów służby bhp. Omówiono także zagadnienia dotyczące: bezpieczeństwa funkcjonariuszy pełniących służbę: na akwenach oraz w patrolach konnych w aspekcie organizacyjnym i technicznym, nieprawidłowości stanu sanitarno-higienicznego jednostek organizacyjnych Policji stwierdzonych podczas kontroli przeprowadzonych w 2012 roku, przez przedstawicieli Inspekcji Sanitarnej MSW,

¹⁷ Decyzja nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r w sprawie wprowadzenia do stosowania wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. Urz. MSW z 2012 r. Poz. 43),

epidemiologię gruźlicy i postępowanie poekspozycyjne w kontakcie z chorym na chorobę zakaźną, rozpoznania zagrożeń na stanowiskach służby/ pracy w toku przeprowadzanych kontroli bhp w tym czynniki szkodliwe i uciążliwe, ogólnych zasady transportu ADR z uwzględnieniem przewozu: paliwa, amunicji, materiałów pirotechnicznych oraz chemicznych substancji niebezpiecznych oraz metody i oceny ryzyka zawodowego.

Ponadto, w wyniku przeprowadzonych zmian organizacyjnych w Komendzie Głównej Policji, które miały miejsce w roku sprawozdawczym do zadań Wydziału Ochrony Pracy Gabinetu Komendanta Głównego Policji włączono zadania z zakresu medycyny pracy. W związku z powyższym w ubiegłym roku, pierwszy raz od kilku lat zorganizowano odprawę szkoleniowo-służbową dla specjalistów realizujących zagadnienia medycyny pracy w Komendzie Głównej Policji, komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji, Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie i szkołach Policji. Na odprawie tej omówiono między innymi zagadnienia, dotyczące badań osób kierujących pojazdami w świetle obowiązujących przepisów, finansowanie medycyny pracy i ochrony zdrowia policjantów i pracowników, a także problemy jednostek organizacyjnych Policji w realizacji orzeczeń komisji lekarskich, ochronę zdrowia osób obsługujących monitory ekranowe, zasady nabywania i gospodarowania miejscami na turnusach profilaktyczno-rehabilitacyjnych i antystresowych oraz zasad zaopatrywania pracowników obsługujących monitory ekranowe w okulary korygujące wzrok.

9. Wnioski i propozycje

9.1. Ocena ryzyka oraz stan realizacji w odniesieniu do liczby osób

Zapewniając bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz realizując wymóg kodeksowy, kierownicy jednostek organizacyjnych Policji podejmują działania w zakresie dokonania oceny ryzyka zawodowego występującego na stanowiskach pracy. Ocena ryzyka zawodowego wykonywana jest w oparciu o wytyczne zawarte w polskiej normie PN-N-18002:2011¹⁸, najczęściej przyjmując kryteria metody RISK SCORE.

W Komendzie Głównej Policji dla wszystkich pracowników Policji została opracowana ocena ryzyka zawodowego. Niemniej jednak, w wyniku przeprowadzonej w roku sprawozdawczym reorganizacji w Komendzie Głównej Policji, decyzją nr 330 z dnia 08.08.2013r. Komendant Główny Policji powołał Komisję do Oceny Ryzyka Zawodowego, której zadaniem było zaktualizowanie i opracowanie nowych kart oceny ryzyka zawodowego

¹⁸ Polska Norma PN-N-18002:2011 – Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Ogólne wytyczne do oceny ryzyka zawodowego.

występującego na stanowiskach pracy w Komendzie Głównej Policji. Do końca 2013 r. komisja przeprowadziła przeglądy 185 stanowisk pracy w Biurze Kontroli, Finansów, Prewencji i Ruchu Drogowego oraz Zespole Prasowym KGP. Na podstawie przeprowadzonych przeglądów, analizy uzyskanych informacji oraz wywiadów środowiskowych, a także uwzględnienia m.in. narażenia na czynniki biologiczne, substancje i preparaty chemiczne, czynniki niebezpieczne oraz zaistniałe zdarzenia wypadkowe, wydzielono grupy stanowisk, różniące się występującymi zagrożeniami oraz ekspozycją i prawdopodobieństwem ich wystąpienia. Aktualizacja oceny ryzyka zawodowego została opracowana dla 45 grup stanowisk. W toku prowadzonych czynności maksymalny poziom ryzyka zawodowego został oszacowany jako duży, który po podjęciu działań redukujących ryzyko, został oceniony jako mały lub pomijalnie mały. Przy takim poziomie ryzyka rozbudowane działania profilaktyczne nie są konieczne, jednak stan bezpieczeństwa stale był monitorowany przy współudziale kierownictwa, tak aby mogły zostać niezwłocznie podjęte działania w przypadku wystąpienia zmian poziomu ryzyka zawodowego. W roku bieżącym Komisja do Oceny Ryzyka Zawodowego KGP kontynuuje swoje prace.

Ocena, bądź też aktualizacja oceny ryzyka zawodowego, wykonywana była również w jednostkach organizacyjnych Policji. Z analizy dokumentacji przesłanych z komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, szkół Policji oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji wynika, że na większości stanowisk pracy oszacowano poziom ryzyka zawodowego. Braki zgłoszono jedynie w odniesieniu do garnizonu:

- łódzkiego - KWP w Łodzi i KMP w Łodzi,
- podlaskiego – brak oszacowania ryzyka na 560 stanowiskach,
- stołecznego – Komenda Stołeczna Policji (oprócz wydziałów: Kontroli, Finansów i Budżetu, Zamówień Publicznych, Informacji Niejawnych i Archiwum, Inwestycji i Remontów, Zaopatrzenia).

Należy także zwrócić uwagę, że obowiązek przeprowadzania i dokumentowania oceny ryzyka zawodowego, wynikający z art. 226 Kodeksu Pracy ma obecnie zastosowanie tylko do prac wykonywanych przez pracowników cywilnych Policji. W odniesieniu do funkcjonariuszy Policji brak jest uregulowań prawnych, dotyczących oceny ryzyka zawodowego. Ponadto, rozdział pierwszy Dyrektywy Rady Europy z dnia 12.06.1986r. *w sprawie wprowadzenia środków w celu poprawy bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy* (89/391/EWG) rozstrzyga sprawę oceny ryzyka zawodowego w Policji

i siłach zbrojnych wskazując, „ *iż niniejsza dyrektywa nie będzie miała zastosowania tam, gdzie istniałyby sprzeczności interesów w odniesieniu do specyficznej działalności publicznej i społecznej takiej jak siły zbrojne czy Policji*”. Jak wynika z powyższego zapisu, należy uznać, że postępowanie w sprawie ustalenia i oceny ryzyka zawodowego dla policjantów nie ma podstawy prawnej i materialnej, bo nie da się przewidzieć wszystkich możliwych zdarzeń, okoliczności i sytuacji powodujących ryzyko zawodowe w służbie, a przywołane przepisy nie nakładają obowiązku podjęcia takich czynności. Niemniej jednak, zasadnym byłoby oszacowanie ryzyka zawodowego dla funkcjonariuszy Policji w aspekcie narażenia na czynniki biologiczne, chemiczne oraz niektóre czynniki fizyczne (pole elektromagnetyczne, hałas, promieniowanie jonizujące, drgania mechaniczne).

9.2. Wnioski wynikające z oceny ryzyka zawodowego

Analizując dane w przedmiotowym zakresie należy stwierdzić, iż ryzyko zawodowe na stanowiskach pracy w jednostkach organizacyjnych Policji oszacowano na poziomie akceptowalnym. Oznacza to, że w chwili obecnej nie ma potrzeby podejmowania radykalnych kroków w celu jego eliminowania. Należy jednak kontrolować wszystkie wymienione zagrożenia, aby uniknąć ich eskalacji w przyszłości.

Niemniej jednak, w toku wykonywanych czynności zespoły ds. oceny ryzyka zawodowego formułowały wnioski, dotyczące m.in.:

- konieczności bieżącego aktualizowania kart charakterystyki substancji chemicznych oraz ich aktualizowania w oparciu o spisy z natury,
- wnioskowania o przeprowadzenie dodatkowych badań i pomiarów środowiska pracy,
- kontroli uprawnień posiadanych przez pracowników Policji przed dopuszczeniem do prac o szczególnym charakterze,
- bezwzględnego przestrzegania przepisów i zasad oraz instrukcji regulujących problematykę bezpieczeństwa i higieny pracy,
- bieżących napraw urządzeń oraz remontów pomieszczeń pracy i budynków w niezbędnym zakresie,
- prowadzenia badań elektronarzędzi,
- oznaczenia istniejących progów,
- doposażenia biurk do pracy z komputerem w wysuwany element (blat) na klawiaturę,
- doposażenia stanowisk komputerowych w odpowiednie krzesła obrotowe przystosowane do pracy z monitorem ekranowym,

- wyposażenia okna w żaluzje, które wyeliminują zjawisko oślnienia przy pracy z monitorem ekranowym,
- zorganizowania szkoleń z zakresu radzenia sobie ze stresem,
- właściwego przechowywania materiałów niebezpiecznych,
- zapewnienia pokoju socjalnego.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonych dotychczas ocen ryzyka zawodowego oraz z doświadczeń wyniesionych ze spotkań z pracownikami, których zapoznawano z wynikami oceny ryzyka zawodowego i sposobami zapobiegania niekorzystnym wpływom warunków pracy na zdrowie wynika, iż w celu poprawy bezpieczeństwa pracy konieczne jest stałe edukowanie wszystkich zatrudnionych w celu uświadomienia im znaczenia obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ciążyących na każdym, niezależnie od pełnionej funkcji, stopnia czy stanowiska.

9.3. Przykłady podejmowanych przez pracodawców przedsięwzięć modernizacyjno – inwestycyjnych służących poprawie stanu bezpieczeństwa i higieny pracy

Ograniczone możliwości finansowe przeznaczone na remonty i modernizację obiektów policyjnych w znacznym stopniu ograniczyły prace w tym zakresie. Jednak pomimo to zrealizowano szereg prac, zmierzających zarówno do poprawy bezpieczeństwa jak i warunków pełnienia służby i pracy. Prace te dotyczyły m.in.

- termomodernizacji budynków – np.: KWP Katowice, KMP: Włocławek, Żory, Piekary Śląskie, Siemianowice Śląskie, KPP: Aleksandrów Kujawski, Kłobuck, KP: Solec Kujawski, Lewin Brzeski, Łaziska Górne, PP: Czeremcha, Darłowo,
- remontów budynków – np.: KWP: Bydgoszcz, Kielce, KMP: Gdańsk, Legnica, Jelenia Góra, Kielce, Białystok, Chorzów, Ruda Śląska, Częstochowa, Gliwice, Bytom, Suwałki, Jaworzno, KPP: Hajnówka, Jasło, Mielec, Strzyżów, Lubañ, Świdnica, Mońki, Kolno, Kluczbork, Kutno, Milicz, Wołów, Myszków, Ostróda, Starachowice, Sandomierz, Wschowa, Będzin, KP: Gniewno, Wrocław Psie Pole, Żuków, Krzyżanowice, Wyżyny, Koronowo, Sępólno Krajeńskie, Lubsko, Skwierzyn, Kuźnia Raciborska, Czerwionka-Leszczyny, Kędzierzyn-Koźle, Nowa Ruda, PP: Iwonicz Zdrój, Szkoła Policji w Słupsku,
- remontów pomieszczeń – np.: KWP: Gorzów Wielkopolski, Szczecin, Radom, Katowice, Opole, Lublin, KMP: Katowice, Radom, Koszalin, Tarnobrzeg, KPP: Lubliniec, Sokołów Podlaski, Żuromin, Lidzbark Warmiński, Pszczyna, KP: Orzesze, Wolin, Sobótka, Bystrzyca Kłodzka, Bolków, Żywiec, Zbrośławice, SPPP Częstochowa,

- remontów PdOZ – np.: KPP: Augustów, Bielsk Podlaski, Sieradz, Zambrów, Police, Kołobrzeg, Zawiercie, KMP Lublin, KP III Bytom,
- remontów garaży – np.: KPP Radziejów,
- remontów dachu – np.: KMP: Częstochowa, Żory, Gliwice, KPP: Krosno Odrzańskie, Świebodzin, KP: Iłowa, Kostrzyń n/Odrą, Sulechów, Szczekociny, SOT Zielona Góra,
- wymiany instalacji sanitarnych i remontów sanitariatów – np.: KMP: Szczecin, Toruń, OPP Białystok, SPPP Częstochowa, KP Łazy, PP: Lubichowo, Izbica Kujawska,
- przystosowania sieci niskiego napięcia – np.: KPP Lipno,
- budowy nowego obiektu – np.: KPP: Skarżysko-Kamienna, Tomaszów Lubelski, Szczecinek, Opoczno, Bielsko-Biała, Nowa Sól, Międzyrzecz, Krosno Odrzańskie, KP: Jabłona, Głogówek, Jedlicz, Dobrodzień, Jasienica, Czechowice-Dziedzice, Wrocław Krzyki, KP VII Lublin, Szkoła Policji w Katowicach,
- wymiany drzwi garażowych – np.: KWP Katowice, KPP Sejny,
- remontu dźwigu towarowego – np.: KMP Suwałki,
- wymiany kotła centralnego ogrzewania – np.: KPP Świecie,
- wymiany stolarki okiennej – np.: KWP Wrocław, KPP: Jawor, Dzierżoniów, KP: Gaszowice, Darłowo, PP Łasin,
- wymiany sieci wodociągowej do kojców dla psów służbowych – np.: KMP Słupsk, KPP Golub – Dobrzyń,
- budowy boiska sportowego – Szkoła Policji w Pile,
- rozbudowy obiektu hali sportowej – Szkoła Policji w Pile.

9.4. Przewidziane do podjęcia kierunki działań w zakresie stanu poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy

Analiza aktualnego stanu bezpieczeństwa i higieny służby/ pracy w jednostkach organizacyjnych Policji, daje podstawę do sformułowania nowych i trwających już kierunków działań naprawczych, mających na celu dalszą poprawę warunków służby/pracy w jednostkach.

Aby uzyskać dalszą poprawę warunków służby/ pracy niezbędne jest intensyfikowanie działalności kontrolnej i szkoleniowej, przy jednoczesnym zwiększeniu środków finansowych na realizację wniosków i zaleceń pokontrolnych. Zachodzi również konieczność przygotowania służb bhp do realizacji zadań, wynikających ze specyfiki służby policjanta jak też nowoczesnego zarządzania bezpieczeństwem i higieną służby/pracy. W związku z rozwijającymi się dynamicznie nowymi technologiami, koniecznym jest szkolenie służby

bhp w zakresie umiejętności doboru środków ochronnych policjanta, adekwatnych do występujących zadań, w celu rozpoznawania zagrożeń i zapobiegania ich negatywnym wpływom na warunki służby/ pracy. Ponadto, w dalszym ciągu należy kontynuować prace w zakresie:

- budowy nowych obiektów lub prowadzenia prac modernizacyjno – inwestycyjnych istniejących już budynków,
- doposażenia policjantów i pracowników Policji w środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt techniczny,
- prawidłowego umiejscowienia i podległości służby bhp,
- podejmowania działań zmierzających do ograniczenia możliwości wystąpienia w przyszłości wypadków, zarówno w służbie, jak i w pracy,
- wykonywania oceny ryzyka zawodowego oraz jej aktualizacji,
- objęcia wszystkich zobowiązanych funkcjonariuszy i pracowników Policji szkoleniami okresowymi bhp,
- przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku służby/pracy,
- sukcesywnej wymiany wyeksploatowanego sprzętu kwaterunkowego, urządzeń technicznych i środków transportu.

Opracowano w Wydziale Ochrony Pracy
Gabinetu Komendanta Głównego Policji

NACZELNIK
WYDZIAŁU OCHRONY PRACY
GABINETU KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

ml. insp. Jacek ŚNIEĆ

Wnoszę o akceptację

ZASTĘPCA DYREKTORA
Gabinetu Komendanta Głównego Policji

insp. Tomasz SZANKIN

Wydarzenia i czynniki powodujące urazy powypadkowe		Przyczyny powodujące urazy powypadkowe	
1	Upadek osób	1	Nieuwaga osoby poszkodowanej
2	Upadek przedmiotów	2	Nieprzestrzeganie przepisów i instrukcji
3	Kontuzje podczas ćwiczeń, zajęć wf, spartakiad sportowych	3	Zły stan urządzeń techniczno - produkcyjnych
4	Wypadek z bronią i środkami obezwładniającymi	4	Nadmierne nagromadzenie materiałów i sprzętu oraz nieporządek na stanowisku pracy
5	Wypadek w interwencji:	5	Zły stan pomieszczeń i przejść (stropy, stopnie, ściany, podłogi, progi, itp.)
a	zaistniały podczas działań oddziałów zwartych	6	Brak, niedostateczne oświetlenie
b	napady na funkcjonariuszy	7	Brak lub niedostateczny nadzór nad grami i ćwiczeniami sportowymi
c	inne w interwencji wynikające z podstawowej działalności funkcjonariuszy	8	Zakłócenia w stanie zdrowia poszkodowanego (zasiabnięcia, utrata równowagi, zmęczenie spowodowane środowiskiem pracy)
6	Czynniki powodujące urazy powypadkowe:	9	Spowodowanie urazu, wypadku przez inną osobę (żarty, nieuwaga, złośliwość sprawcy wypadku)
a	działanie skrajnych temperatur	10	Nieprzestrzeganie zasad regulaminowego postępowania w działaniach prewencyjnych będące przyczyną fizycznej napaści
b	działanie prądu elektrycznego	11	Napad na funkcjonariusza z innych przyczyn (chęć ucieczki, zdobycia broni, zemsta)
c	działanie substancji szkodliwych, żrących, toksycznych, promieniotwórczych	12	Nadmierna szybkość nieuzasadniona względami służbowymi
d	maszyny, silniki, narzędzia	13	Zły stan techniczny pojazdu
e	urządzenia pracujące pod ciśnieniem	14	Naruszenie przez funkcjonariusza przepisów kodeksu drogowego
7	Wypadki komunikacyjne:	15	Naruszenie przepisów kodeksu drogowego przez innych użytkowników dróg
a	przejechanie, potrącenie przez środki	16	Spożycie alkoholu
b	wypadek samochodowy, któremu uległ kierowca	17	Inne nie wymienione
c	wypadek samochodowy, któremu uległ pasażer		
d	wypadek motocyklowy		
e	wypadek w środkach komunikacji publicznej		
f	wypadek w komunikacji wodnej lub powietrznej		
8	Inne nie wymienione		

Zestawienie wypadków śmiertelnych i zbiorowych Policjantów oraz śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych pracowników Policji w roku 2013																					
Nazwa jednostki Policji	Liczba wypadków z udziałem Policjantów			Liczba wypadków śmiertelnych z udziałem policjantów			Liczba wypadków zbiorowych z udziałem policjantów			Wysokość wypłaconych odszkodowań z tytułu wypadków w związku ze służbą (PLN)			Liczba wypadków z udziałem pracowników Policji			Liczba wypadków ciężkich pracowników Policji			Liczba osób poszkodowanych w wyniku wypadku zbiorowego z udziałem pracowników Policji		Wysokość wypłaconych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy (PLN)
	w służbie	w drodze do i ze służby	ogólna liczba wypadków	w służbie	w drodze do i ze służby	ogólna liczba wypadków	w służbie	w drodze do i ze służby	ogólna liczba wypadków	Liczba wypadków z udziałem pracowników Policji		Liczba wypadków ciężkich pracowników Policji		w pracy	w drodze do i z pracy	ogólna liczba wypadków	liczba poszkodowanych	liczba wypadków			
										w pracy	w drodze do i z pracy	w pracy	w drodze do i z pracy								
KWP Białystok	125	22	147	0	0	0	4	0	4	497 150,00	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4 928,00
KWP Bydgoszcz	248	27	275	2	0	2	13	2	15	967 798,09	16	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1 044,00
KWP Gdańsk	361	32	393	3	0	3	10	1	11	1 624 752,38	8	5	0	0	0	0	0	0	0	0	15 128,00
KWP Gorzów Wlkp.	166	22	188	2	0	2	7	1	8	816 479,30	13	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
KWP Katowice	637	102	739	1	0	1	34	2	36	1 757 826,07	25	22	0	0	0	0	0	0	0	0	2 112,00
KWP Kielce	106	15	121	0	0	0	5	0	5	422 010,00	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1 407,00
KWP Kraków	535	76	611	0	0	0	70	4	74	1 663 118,82	19	6	0	0	0	0	0	0	0	0	30 688,00
KWP Lublin	205	32	237	1	0	1	16	0	16	1 116 623,83	21	8	0	0	0	0	0	0	0	0	31 648,00
KWP Łódź	299	42	341	1	1	2	18	2	20	803 324,00	22	8	0	0	0	0	0	0	0	0	27 048,00
KWP Olsztyn	176	11	187	0	0	0	4	0	4	612 915,00	13	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3 520,00
KWP Opole	140	14	154	0	0	0	9	0	9	409 926,05	13	2	0	0	0	0	0	0	0	0	4 104,00
KWP Poznań	462	62	524	0	0	0	40	0	40	1 855 298,96	27	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
KWP Radom	174	17	191	0	1	1	6	0	6	362 086,28	8	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
KWP Rzeszów	239	23	262	0	0	0	15	0	15	773 936,20	19	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
KWP Szczecin	263	16	279	0	0	0	12	0	12	897 274,92	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	12 456,00
KWP Wrocław	430	92	522	0	0	0	41	2	43	807 080,03	28	20	0	0	0	0	0	0	0	0	42 320,00
KSP	355	62	417	1	0	1	12	0	12	933 401,00	16	12	0	0	0	0	0	0	0	0	11 072,00
WSPol	72	1	73	0	0	0	0	0	0	13 041,52	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1 408,00
CSP	123	2	125	0	0	0	0	0	0	31 030,96	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2 112,00
SP Katowice	99	2	101	0	0	0	0	0	0	12 552,00	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
SP Piła	85	0	85	0	0	0	0	0	0	19 008,00	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
SP Słupsk	5	0	5	0	0	0	0	0	0	18 787,00	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 224,00
CLKP	0	2	2	0	0	0	0	0	0	2 720,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
KGP	67	43	110	0	1	1	0	0	0	305 805,98	6	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
RAZEM	5372	717	6089	11	3	14	316	14	330	16 723 946,39	300	132	0	0	0	0	0	0	0	0	195 219,00

Przyczyny powodujące urazy powypadkowe u policjantów w służbie/ w drodze do lub ze służby w roku 2013																				
			Symbole																	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
	RAZEM	w służbie	1634	10	8	7	135	39	3	45	780	2	433	5	9	59	505	0	1698	
		w drodze do i ze służby	231	2	2	0	12	2	0	2	17	0	4	0	0	0	35	211	0	199
	wypadki uznane	w służbie	1630	5	8	7	135	39	3	45	776	2	431	5	9	47	505	0	1688	
		w drodze do i ze służby	230	1	2	0	12	2	0	2	17	0	4	0	0	0	30	210	0	199
	wypadki uznane bez praw odszkodowa wczych	w służbie	4	5	0	0	0	0	0	0	4	0	2	0	0	12	0	0	10	
		w drodze do i ze służby	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0
	wypadki nieuznane	w służbie	43	1	0	0	0	1	1	1	4	0	1	0	0	0	0	0	78	
		w drodze do i ze służby	7	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	1	7

Jednostka organizacyjna Policji	Liczba policjantów korzystających w 2013 roku ze zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadku w służbie									
	wypadku w służbie					wypadki w drodze do i ze służby				
	bez zwolnienia	do 3 dni	4 - 28 dni	pow. 28 dni	Liczba dni niezdolności do służby	bez zwolnienia	do 3 dni	4 - 28 dni	pow. 28 dni	Liczba dni niezdolności do służby
KWP Białystok	16	3	85	21	2387	1	0	15	6	623
KWP Bydgoszcz	49	4	114	81	6056	2	0	20	5	526
KWP Gdańsk	68	5	175	116	10258	4	0	17	11	1174
KWP Gorzów Wlkp.	31	0	75	60	4150	4	0	9	9	646
KWP Katowice	133	6	271	225	20863	7	1	47	47	4606
KWP Kielce	14	0	48	44	4298	0	0	6	9	1233
KWP Kraków	188	12	195	140	12342	17	1	37	21	2178
KWP Lublin	44	3	65	92	8438	2	1	9	20	1761
KWP Łódź	60	3	125	111	8540	4	1	20	17	2779
KWP Olsztyn	45	2	80	69	6866	2	0	7	2	265
KWP Opole	34	1	60	45	3863	2	0	4	8	491
KWP Poznań	120	8	225	109	8902	11	3	26	22	1911
KWP Radom	24	2	80	68	6307	0	0	6	10	781
KWP Rzeszów	59	1	112	67	5458	5	0	11	7	589
KWP Szczecin	80	5	99	78	6778	1	1	8	6	655
KWP Wrocław	66	4	26	107	9053	26	0	38	30	2720
KSP	75	2	114	134	14404	3	1	26	32	2901
WSPol	0	0	4	2	250	0	0	0	0	0
CSP	29	10	38	10	851	0	0	0	2	89
SP Katowice	53	5	37	22	1562	0	1	0	1	46
SP Piła	50	2	16	17	1433	0	0	0	0	0
SP Słupsk	2	0	2	1	93	0	0	0	0	0
CLKP	0	0	0	0	0	1	0	0	1	36
KGP	20	0	19	30	3000	6	2	19	16	1295
RAZEM	1260	78	2065	1649	146152	98	12	325	282	27305

Załącznik nr 4a

Jednostka organizacyjna Policji	Liczba pracowników Policji korzystających w 2013 roku ze zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadku w pracy									
	wypadku w pracy					wypadki w drodze do i z pracy				
	bez zwolnienia	do 3 dni	4 - 28 dni	pow. 28 dni	Liczba dni niezdolności do służby	bez zwolnienia	do 3 dni	4 - 28 dni	pow. 28 dni	Liczba dni niezdolności do służby
KWP Białystok	0	0	6	3	400	0	0	1	0	21
KWP Bydgoszcz	3	0	8	5	475	0	0	0	3	120
KWP Gdańsk	0	0	3	5	230	0	0	3	2	132
KWP Gorzów Wlkp.	2	1	5	5	480	1	1	0	1	69
KWP Katowice	3	0	15	7	638	1	0	10	11	1224
KWP Kielce	0	1	2	2	61	0	0	1	1	92
KWP Kraków	3	1	5	10	904	0	0	2	4	229
KWP Lublin	1	1	6	11	1048	0	0	3	5	285
KWP Łódź	5	0	8	9	821	0	0	3	5	228
KWP Olsztyn	3	0	8	5	428	1	0	3	1	108
KWP Opole	3	0	7	3	411	0	0	1	1	81
KWP Poznań	6	0	15	6	581	2	0	5	0	91
KWP Radom	1	1	3	3	231	0	0	2	1	109
KWP Rzeszów	2	0	7	10	587	0	0	3	1	79
KWP Szczecin	1	0	8	2	263	1	0	7	2	196
KWP Wrocław	6	0	14	9	723	1	0	11	7	742
KSP	1	0	5	10	1 175	0	0	5	7	493
WSPol	0	0	2	2	187	0	0	1	1	114
CSP	1	1	1	2	117	0	0	1	1	101
SP Katowice	0	0	1	0	24	0	0	0	0	0
SP Piła	0	0	2	2	186	0	0	0	0	0
SP Słupsk	1	0	2	3	235	0	0	0	0	0
CLKP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KGP	1	0	4	1	127	0	0	2	6	378
RAZEM	43	6	137	115	10332	7	1	64	60	4892

Choroby zawodowe i renty inwalidzkie policjantów i pracowników Policji w roku 2013									
Lp.	Jednostki organizacyjne Policji	Policjanci				Pracownicy Policji			
		Liczba przypadków stwierdzonych chorób pozostających w związku ze służbą	Rodzaj chorób pozostających w związku ze służbą	Liczba przypadków w których wystąpiło podejrzenie choroby w związku ze służbą	Rodzaj chorób w których wystąpiło podejrzenie choroby w związku ze służbą	Liczba przypadków stwierdzonych chorób pozostających w związku z pracą	Rodzaj chorób pozostających w związku z pracą	Liczba przypadków w których wystąpiło podejrzenie choroby w związku z pracą	Rodzaj chorób w których wystąpiło podejrzenie choroby w związku z pracą
1	KWP Białystok	13	zespół nerasteniczny, nadciśnienie tętnicze, zwymrodzenie kręgosłupa, kamica nerkowa, złyaki odbytu	0		0		0	
2	KWP Bydgoszcz	0		0		0		0	
3	KWP Gdańsk	0		0		0		0	
4	KWP Gorzów Wlkp.	0		0		0		0	
5	KWP Katowice	60	zmiany zwymrodzeniowe i wielopoziomowe wypukliny kręgosłupa lędźwiowego, zespół nerasteniczny nasilony upośledzający sprawność ustroju, przewlekły zespół bólowy związany ze zmianami zwymrodzeniowo - wytwórczymi i wielopoziomową dyskopatją kręgosłupa lędźwiowego, zaburzenia nerasteniczne przewlekłe, stan po zawale mięśnia sercowego, ubytek słuchu	0		1	zespół cieśni nadgarstka	0	
6	KWP Kielce	4	nadciśnienie tętnicze, nerwice, zwymrodzenia kręgosłupa	2	nerwice, zwymrodzenia kręgosłupa			1	zespół cieśni nadgarstka

20	WSPol	5	przewłękłe zapalenie krtani, guzki śpiewacze, niedowład fałdów głosowych typu zawodowego/ przewłękłe zapalenie krtani typu przerostowego, niedowład fałdów głosowych - zawodowy/ przewłękłe zapalenie krtani, niedowład fałdów głosowych - zawodowy/ stan po mikrochirurgii krtani, wypadanie lewej kieszonki krtaniowej, przewłękłe zapalenie krtani, niedowład fałdów włośniowych - zawodowy	0			0		0	
21	CSP	0		0			0		0	
22	SP Katowice	0		0			0		0	
23	SP Pila	0		0			0		0	0
24		2	przewłękły niezłyty krtani z niedomykalnością fałdów głosowych	0						
25		1	upośledzenie słuchu po urazach akustycznych	0						
26	SP Słupsk	1	przewłękły niezłyty krtani z niedomogą funkcijną stanów głosowych	0			0		0	0
27		3	przewłękły przerostowy niezłyty krtani z niedowładem strun głosowych	0						
28	CLKP	0		0					0	
29	KGP	0		0					0	

Służba/ praca w warunkach przekroczenia NDN w roku 2013							
LP.	Jednostka organizacyjna Policji	Liczba (policjanci)	Nazwa czynnika	Stanowisko służbowe	Liczba (pracownicy Policji)	Nazwa czynnika	Stanowisko służbowe
1	KWP Białystok	6	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego	0		
2	KWP Bydgoszcz	8	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego	0		
3	KWP Gdańsk	8	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego	10	hałas	stolarz, ślusarz, blacharz- dekarz, pracownik
4	KWP Gorzów Wlkp.	0			0		
5	KWP Katowice	142	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego, ekspert badań broni	7	hałas	spawacz
6	KWP Kielce	1	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego	3	hałas	technik, stolarz
7	KWP Kraków	441	hałas	ekspert broni i balistyki, policjanci: SPAP, OPP, instruktor wykszolenia strzeleckiego	27	hałas	mechanik samochodowy, elektromechanik, rzemieślnik wykwalifikowany, ślusarz - spawacz, blacharz - spawacz, nietatowy instruktor wykszolenia strzeleckiego, ślusarz, stolarz,
8	KWP Lublin	8	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego	10	hałas	stolarz, ślusarz,blacharz samochodowy, mechanik smochodowy, lakiernik smochodowy
9	KWP Łódź	17	hałas	pilot śmigłowca, mechanik pokładowy, sternotorzysta			
10		13	hałas impulsowy	instruktor wykszolenia strzeleckiego, ekspert ds. broni Laboratorium Kryminalistycznego	0		
11	KWP Olsztyn	7	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego	0		
12	KWP Opole	2	hałas	instruktor strzelania	0		
13	KWP Poznań	16	hałas	rusznikarz, ekspert - pracownia balistyczna, pilot śmigłowca, instruktor wykszolenia strzeleckiego, operator - mechanik śmigłowca	10	hałas	rusznikarz, stolarz
14	KWP Radom	2	hałas	ekspert kryminalistyki	3	hałas	stolarz
15	KWP Rzeszów	9	hałas	instruktor strzelania, funkcjonariusze dyżurni	2	hałas	stolarz
16	KWP Szczecin	2	hałas	instruktor wykszolenia strzeleckiego	1	hałas	blacharz
17	KWP Wrocław	2	hałas	ekspert, specjalista Laboratorium Kryminalistycznego	25	hałas	stolarz, mechanik samochodowy, blacharz, diagnosta podwozia, tokar, spawacz

18	KSP	26	hałas	specjalista z zakresu badań broni w Sekcji Mechanoskopii Laboratorium Krym. (3) muzyk Orkiestry Reprezentacyjnej (23)	21	hałas	muzyk Orkiestry Reprezentacyjnej (13) mechanik rusznikarz - przystrzeliwanie broni (8)
19	WSPol	7	hałas	instruktor strzelania	2	hałas, drgania	murarz, robotnik gospodarczy
20	CSP	18	hałas	kierownik zakładu, st. sykładowca, wykładowca, mł. wykładowca, instruktor	26	hałas	mechanik samochodowy, elektryk samochodowy, elektromonter, robotnik gospodarczy, stolarz, ślusarz
21	SP Katowice	12	hałas	nauczyciel policyjny wyszkolenia strzeleckiego (instruktor, młodszy wykładowca, wykładowca)	0		
22	SP Piła	10	hałas	wykładowca - strzelanie	4	hałas	stolarz, robotnik gospodarczy
23	SP Słupsk	14	hałas	instruktor, wykładowca Zakładu Wyszokolenia Strzeleckiego	0		
24	CLKP	0			0		
25	KGP	0			0		

Służba/ praca w warunkach przekroczenia NDS w roku 2013							
LP.	Jednostka organizacyjna Policji	Liczba (policjanci)	Nazwa czynnika	Stanowisko służbowe	Liczba (pracownicy Policji)	Nazwa czynnika	Stanowisko służbowe
1	KWP Białystok	0			0		
2	KWP Bydgoszcz	0			0		
3	KWP Gdańsk	0			7	pył całkowity	stolarz, malarz - murarz
4	KWP Gorzów Wlkp.	0			0		
5	KWP Katowice	0			0		
6	KWP Kielce	0			0		
7	KWP Kraków	0			12	pył	ślusarz, stolarz
8	KWP Lublin	0			0		
9	KWP Łódź	0			0		
10	KWP Olsztyn	0			0		
11	KWP Opole	2	metanol	ekspert/specjalista pracowni chemii Laboratorium Kryminalistycznego	1	metanol	specjalista pracowni chemii Laboratorium Kryminalistycznego
12	KWP Poznań	0			0		
13	KWP Radom	0			0		
14	KWP Rzeszów	0			0		
15	KWP Szczecin	0			1	pył	ślusarz - spawacz
16	KWP Wrocław	0			0		
17	KSP	0			0		
18	WSPol	0			1	pył	murarz
19	CSP	18	ołów	kierownik zakładu, st. wykładowca, wykładowca, mł. wykładowca, instruktor	0		
20	SP Katowice	0			0		
21	SP Piła	0			0		
22	SP Słupsk	0			0		
23	CLKP	0			0		
24	KGP	0			0		

Realizacja badań w 2013 r.																	
Stan realizacji badań pracowników cywilnych										Stan realizacji badań funkcjonariuszy				Wielkość środków finansowych przeznaczonych na badania profilaktyczne			
Jednostka organizacyjna Policji	badania wstępne		badania okresowe		badania kontrolne		badania profilaktyczne		badania kontrolne		funkcjonariusze			pracownicy cywilni			
	liczba osób zobowiązanych do przeprowadzenia badań	liczba osób, które wykonały badania	liczba osób zobowiązanych do przeprowadzenia badań	liczba osób, które wykonały badania	liczba osób zobowiązanych do przeprowadzenia badań	liczba osób, które wykonały badania	liczba osób zobowiązanych do przeprowadzenia badań	liczba osób, które wykonały badania	liczba osób, które wykonały badania	liczba osób, które wykonały badania	badania wstępne	badania profilaktyczne	badania kontrolne	badania wstępne	badania okresowe	badania kontrolne	
KWP Białystok	50	50	315	315	60	1215	1204	239	238	58 602,00	161 744,00	8 311,00	3 742,00	56 093,00	1 880,00		
KWP Bydgoszcz	69	69	448	446	97	2072	2039	398	397		324 693,45	15 123,50	0,00	69 414,88	4 142,00		
KWP Gdańsk	105	105	757	746	113	2749	2532	524	511		448 724,80	27 887,00	15 253,00	96 185,70	6 555,00		
KWP Gorzów Wlkp.	76	76	215	211	52	1242	1208	271	255	227 955,90	101 503,70	9 292,80	4 599,90	15 254,60	9 289,00		
KWP Katowice	185	185	918	895	213	5617	5420	1071	1051		592 585,00	34 790,00	23 151,00	105 337,00	7 560,00		
KWP Kielce	54	54	272	263	52	1152	1128	228	227		97 786,00	9 823,00	3 000,00	18 239,00	2 010,00		
KWP Kraków	216	216	591	583	148	2789	2699	575	566		227 322,55	14 617,20	13 486,45	48 083,05	3 400,40		
KWP Lublin	41	41	599	595	129	2298	2274	536	536	82 988,10	467 387,00	20 003,00	3 650,00	58 450,00	4 999,00		
KWP Łódź	130	130	774	751	549	3391	3215	649	635	486 588,00	353 571,00	27 499,00	16 405,00	80 145,00	6 337,00		
KWP Olsztyn	90	90	254	254	47	1816	1802	333	329	143 862,22	31 156,00	6 555,00	5 950,00	18 955,00	851,00		
KWP Opole	61	61	152	150	40	946	933	222	219	127 110,66	130 620,00	13 578,00	8 845,00	21 300,00	2 106,00		
KWP Poznań	67	67	581	581	97	2414	2414	575	575	359 899,14	289 178,00	22 313,00	7 404,00	66 363,00	3 781,00		
KWP Radom	65	64	428	417	95	2223	2093	437	436		296 888,00	15 235,00	5 568,00	49 974,00	3 185,00		
KWP Rzeszów	53	53	398	395	91	2034	1985	353	353	209 366,19	241 897,93	12 959,50	5 270,96	39 469,58	2 938,00		
KWP Szczecin	118	109	398	378	79	1837	1696	385	364		223 972,10	16 687,60	11 845,80	44 284,40	3 227,90		
KWP Wrocław	162	162	521	519	112	2678	2588	804	773		304 227,70	35 369,00	11 606,00	36 009,00	5 419,00		
KSP	149	149	544	543	112	3858	3851	781	781	1 112 124,00	667 335,00	117 270,00	48 390,00	170 565,00	13 927,00		
WSPol	29	28	178	174	27	90	90	13	13	1 224,00	18 810,00	520,00	3 556,00	22 623,49	1 080,00		
CSP	65	65	103	95	11	78	76	14	14		13 359,00	420,00	5 688,00	17 561,50	330,00		
SP Katowice	12	12	58	58	9	51	49	5	5		8 383,00	175,00	691,00	9 195,00	315,00		
SP Pila	14	14	39	39	10	23	23	12	12	3 228,00	2 872,00	707,50	2 110,50	5 835,00	706,50		
SP Słupsk	6	6	39	38	12	41	41	10	10		4 107,00	324,00	575,90	4 280,30	396,00		
CLKP	30	30	19	19	6	12	12	4	4		1 560,00	280,00	3 900,00	2 850,00	420,00		
KGP	119	115	331	318	86	661	586	69	57		250 828,00	6 304,00	2 520,00	132 126,00	4 016,00		
RAZEM	1966	1951	8932	8783	2247	41287	39958	8508	8361	2 812 948,21	5 260 511,23	416 064,10	207 208,51	1 198 593,50	88 870,80		

Służba/ praca w warunkach narażenia na czynnik uciążliwy w roku 2013							
LP.	Jednostka organizacyjna Policji	Liczba (policjanci)	Nazwa czynnika	Stanowisko służbowe	Liczba (pracownicy Policji)	Nazwa czynnika	Stanowisko służbowe
1	KWP Białystok	42	obciążenie statyczne	policjanci pracujący przy monitorach ekranowych	161	obciążenie statyczne	pracownicy administracyjno - biurowi
2		26	obciążenie dynamiczne	policjant SPAP	31	obciążenie dynamiczne	robotnik gospodarczy
3		21	fizyczne zwalczanie terroryzmu	f-sze Sekcji Antyterrorystycznej	1	brak naturalnego oświetlenia	magazynier
4	KWP Bydgoszcz	1	magazynowanie materiałów wybuchowych	spec. Sekcji Uzbrojenia	1	brak naturalnego oświetlenia	konserwator w strzelnicy krytej
5		2	brak naturalnego oświetlenia	Wydział Prewencji (strzelnica)			
6	KWP Gdańsk	18	pomieszczenie pracy poniżej poziomu otaczającego terenu	policjanci Policji Sądowej, obsługa PdOZ	2	pomieszczenie pracy poniżej poziomu otaczającego terenu	magazynier
7		15	praca w warunkach ciągłego napięcia i koncentracji	policjanci WTO			
8	KWP Gorzów Wlkp.	5	służba w warunkach ciągłego napięcia i koncentracji przy nagrywaniu i odtwarzaniu zapisów magnetycznych w styczności ze zmiennym natężeniem i zakresem fal dźwiękowych	funkcjonariusze WTO	3	praca w pomieszczeniach zlokalizowanych poniżej poziomu otaczającego terenu	specjalista, technik, operator urządzeń elektronicznych
9					1	praca przy magazynowaniu i dystrybucji paliw płynnych	magazyn paliw płynnych SOT w Zielonej Górze - magazynier
10		8	służba w pomieszczeniach zlokalizowanych poniżej poziomu otaczającego terenu	funkcjonariusze Sztabu Policji i Prewencji KMP Zielona Góra	18	praca w warunkach nadmiernego obciążenia wysiłkiem fizycznym i w wymuszonej pozycji ciała	SOT KWP Gorzów Wielkopolski - mechanik samochodowy
11	KWP Katowice	222	służba pełniona poniżej poziomu otaczającego terenu, brak wymaganego naturalnego oświetlenia, służba w narażeniu na hałas, narażenie na promieniowanie jonizujące, magazynowanie i konserwowanie broni, kontakt z materiałem czynnym biologicznie, ciągła koncentracja przy nagrywaniu i odtwarzaniu zapisów magnetycznych	funkcjonariusz Laboratorium Kryminalistycznego, funkcjonariusz Zespołu Minersko - Pirotechnicznego, instruktor wyszkolenia strzeleckiego, ekspert badań broni, funkcjonariusz PdOZ i Izb Dziecka, funkcjonariusz Wydziału Zopatrzenia, Wydziału techniki Operacyjnej, Sztabu Policji i Wydziału Postępowanń Administracyjnych	0		

12	KWP Kielce	93	monitory ekranowe, koncentracja oraz nasłuch radiowy, zwalczanie terroryzmu, hałas	dziurmi, specjaliści WTO, policjanci AT, instruktor wyszkolenia strzeleckiego,	148	monitor ekranowy, tlenek węgla, żelaza, azotu, ozon,	technik, inspektor, palacz, spawacz, mechanik.
13	KWP Kraków	263	obciążenie psychoneurotowe	policjant,	308	praca przy monitorze ekranowym, obciążenie psychiczne, wymuszona pozycja ciała	specjalista, referent, inspektor, technik, mechanik, mistrz, kierowca, sekretarka, konserwator
14		109	wymuszona pozycja ciała, obciążenie narządu wzroku, obciążenie psychiczne	ekspert, specjalista, policjant, asystent, kierownik sekcji	12	hałas, mikroklimat	mechanik samochodowy, lakiernik, ślusarz, elektryk
15		25	nasłuch radiowy	dyspozytor SWD	2	brak oświetlenia naturalnego	mechanik, archiwista
16		1	hałas	nieetatowy instruktor wyszkolenia strzeleckiego	1	hałas	nieetatowy instruktor wyszkolenia strzeleckiego
17	KWP Lublin	11	nagrywanie i odtwarzanie zapisów magnetycznych	policjant techniki operacyjnej	6	pole elektromagnetyczne	pracownik Sekcji Radiokomunikacji
18		1	pole elektromagnetyczne	policjant Sekcji Radiokomunikacji			
19		17	fizyczne zwalczanie terroryzmu	policjant SAT			
20		11	konserwowanie, magazynowanie, transport i stosowanie materiałów wybuchowych, łatwopalnych i samozapalnych	policjant SAT			
21	KWP Łódź	9	material czynny biologicznie	ekspert ds. biologii Laboratorium Kryminalistycznego	14	material czynny biologicznie	laborant, specjalista Laboratorium Kryminalistycznego
22		37	zwalczanie terroryzmu	funkcjonariusz SPAP			
23		2	konserwacja i magazynowanie mat.	funkcjonariusz OPP			
24		14	pomieszczenia służby poniżej poziomu otaczającego terenu	funkcjonariusze Wydziału Konwojowego, funkcjonariusz KPP w Opocznie			
25		17	ograniczone oświetlenie naturalne	dziurmy WSK, funkcjonariusz OIN, funkcjonariusz KPP w Opocznie			
26		45	nasłuch radiowy	funkcjonariusz WTO, Sztab Policji KMP w Łodzi			

27	KWP Olsztyn	5	napiecie i koncentracja przy nagrywaniu i odtwarzaniu zapisow	policjant WTO	3	praca ponizej poziomu otaczajacego terenu	palacz c.o., operator urzadzen powielajacych
28		25	sztuczne oswietlenie				
29		21	fizyczne zwalczanie terroryzmu				
30	KWP Opole	16	fizyczne zwalczanie terroryzmu	policjanci Sekcji Antyterrorystycznej			
31		6	napiecie i koncentracja przy nagrywaniu i odtwarzaniu zapisow magnetycznych, nastuch radiowy,	policjanci Wydzialu Techniki Operacyjnej			
32		15	sztuczne oswietlenie	policjanci PdOZ			
33	KWP Poznan	14	wymuszona pozycja ciala	Laboratorium Kryminalistyczne - mechanoscopia	6	wymuszona pozycja ciala	Laboratorium Kryminalistyczne - mechanoscopia
34		4	praca przy sztucznyim oswietleniu	służba konwojowo - ochronna			
35		28	fizyczne zwalczanie terroryzmu	funkcjonariusze SPAP			
36	KWP Radom	12	nastuch radiowy	ekspert, specjalista	639	monitor ekranowy	specjalista, technik, inspektor
37		612	monitor ekranowy	ekspert, specjalista			
38		10	oswietlenie sztuczne	ekspert, specjalista			
39	KWP Rzeszow	35	fizyczne zwalczanie terroru	policjanci SPAP	0		
40		18	fizyczne zwalczanie terroryzmu	policjanci SPAP			
41		6	ciagle napiecie i koncentracja	policjant WTO			
42	KWP Szczecin	1	brunoks	policjant Wzil - rusznikarz	1	brunoks	rusznikarz
			fizyczne zwalczanie terroryzmu, stosowanie materialow wybuchowych, latwo palnych i samozapalnych, prowadzenie badan materialow czynnych biologicznie, ciagle napiecie i koncentracja przy odtwarzaniu zapisow magnetycznych, służba ponizej poziomu otaczajacego terenu, niewlasciwe oswietlenie	asystent, specjalista, ekspert, dyzurny, zastepca dyzurnego			
43		32			0		

44	10	pomieszczenia pozbawione stałego naturalnego oświetlenia	Wydział Techniki Operacyjnej, Laboratorium Kryminalistyczne, Wydział Konwojowy	3	pomieszczenia pozbawione stałego naturalnego oświetlenia i zlokalizowane poniżej poziomu otaczającego terenu	pracownicy administracyjno - biurowi Komisarjatu Metra Warszawskiego
45	200	pomieszczenia zlokalizowane poniżej poziomu otaczającego terenu	Wydział Techniki operacyjnej, Wydział Konwojowy, Wydział Prewencji, Wydział Teleinformatyki, Komisarjat Kolejowy, Komisarjat Metra Warszawskiego	5	pomieszczenia pozbawione stałego naturalnego oświetlenia	pracownicy administracyjno - biurowi Komisarjatu Metra Warszawskiego
46	93	warunkic ciągłego napięcia i koncentracji przy nagrywaniu, i odtwarzaniu zapisów magnetycznych w styczności ze zmiennym natężeniem i zakresem fal dźwiękowych, nastluch radiowy	Wydział Techniki Operacyjnej, Stołeczne Stanowisko Kieonwania (tyko przy nastluchu radiowym)	7	pomieszczenia zlokalizowane poniżej poziomu otaczającego terenu	pracownicy administracyjno - biurowi Komisarjatu Kolejowego
47	7	wymuszona pozycja ciała	laboratorium Kryminalistyczne	0		
48	0					
49	13	hałas, otów	kierownik zakładu, st. wykładowca, wykładowca, mł. wykładowca, instruktor	8	hałas, olej napędowy, benzyna	mechanik samochodowy, elektryk samochodowy, elektrymonter
50	1	promieniowanie jonizujące	specjalista	17	hałas	robotnik gospodarczy, ślusarz, operator
51				5	hałas, pyły drewna miękkiego	stolarz
52	4	sztuczne oświetlenie	kierownik sekcji, ekspert, specjalista	2	benzyna ekstrakcyjna	specjalista
53				1	chlor	ratownik
54				1	promieniowanie jonizujące	lekarz weterynarii
55				10	sztuczne oświetlenie	specjalista, kierownik magazynu, zastępca kierownika magazynu, portier rewident, magazynier, starszy inspektor

56					25	mikroklimat	pracownicy kuchni (szef kuchni, kucharz, kuchmistrz, młodszy kucharz, pomoc kuchenna)
57	SP Katowice	0			4	narażenie na Aspergillus fumigatus - alergizujący czynnik biologiczny grupy 2	inspektor (archiwum), bibliotekarz, starszy bibliotekarz, starszy referent
58					3	wibracja miejscowa (drgania), pole elektromagnetyczne	zaopatrzeniowiec, starszy inspektor
59					2	substancje chemiczne (benzyna do lakierów, rozpuszczalniki, farby, toluen)	malarz
60	SP Piła	0			0		
61	SP Słupsk	14		hałas	1	wibracje	traktorzysta
62					1	wymuszona pozycja ciała	hydraulik
63	CLKP	3		bez oświetlenia światłem naturalnym, materiały wybuchowe	0		
64	KGP	0			0		

Realizacja szkoleń w 2013r.											
Jednostka organizacyjna Policji	Liczba przeszkolonych osób			Liczba funkcjonariuszy szkolenie wstępne		Liczba pracowników szkolenie wstępne		Liczba funkcjonariuszy szkolenie okresowe		Liczba pracowników szkolenie okresowe	
	Kadra kierownicza	funkcjonariusze	pracownicy cywilni	objęci szkoleniem	nowo przyjęci	objęci szkoleniem	nowo przyjęci	objęci szkoleniem	zobowiązani do odbycia szkolenia	objęci szkoleniem	zobowiązani do odbycia szkolenia
KWP Białystok	183	172	118	97	97	45	45	75	972	73	246
KWP Bydgoszcz	126	1703	250	327	327	57	57	1497	1557	198	201
KWP Gdańsk	140	1361	427	491	491	282	282	870	3720	296	577
KWP Gorzów Wlkp.	258	2381	865	347	347	169	169	2034	2516	691	696
KWP Katowice	301	5325	513	612	612	194	194	4713	5493	319	346
KWP Kielce	4	547	234	152	152	133	133	395	567	101	203
KWP Kraków	134	1780	568	518	442	281	183	1339	1741	467	485
KWP Lublin	32	788	295	182	130	61	38	606	3570	234	234
KWP Łódź	158	238	83	414	414	148	148	238	5481	83	157
KWP Olsztyn	36	690	334	107	107	111	111	547	828	243	270
KWP Opole	76	76	0	175	175	54	54	350	448	310	331
KWP Poznań	172	1624	501	731	708	322	150	1065	1147	179	193
KWP Radom	69	1241	207	181	181	82	82	1120	1366	134	178
KWP Rzeszów	96	1925	388	222	222	81	81	1683	1923	236	239
KWP Szczecin	276	2079	420	419	419	103	103	1660	3989	317	348
KWP Wrocław	278	1536	491	513	513	210	210	1023	3074	281	470
KSP	391	1230	1342	849	803	169	169	381	9444	1163	1922
WSPol	7	22	37	21	21	29	29	25	29	41	49
CSP	4	4	0	24	24	25	25	87	86	225	220
SP Katowice	1	8	51	6	6	14	14	3	3	37	43
SP Pila	2	926	49	918	5	42	12	8	9	7	7
SP Słupsk	0	18	7	16	16	6	6	2	2	1	1
CLKP	11	44	47	6	6	30	30	38	50	17	21
KGP	97	768	177	8	8	171	171	925	1548	117	517
RAZEM	2852	26486	7404	7336	6226	2819	2496	20684	49563	5770	7954